

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«Шанаванне жанчыны-маці, жанчыны-працаўніцы — неад'емная частка менталітэту беларускага народа»

Шанаванне жанчыны-маці, жанчыны-працаўніцы з'яўляецца неад'емнай часткай нашай славянскай культуры і менталітэту беларускага народа. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка на ўрачыстым прыёме, прысвечаным Дню жанчыны і ўручэнню ім дзяржаўных узнагарод.

«З вамі звязаны адвечныя каштоўнасці — святло роднага дома, цяпло сямейнага ачага, шчаслівыя дзіцячы смех і, канешне ж, каханне», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт высока ацаніў тую вялікую ролю, якую адыгрываюць жанчыны ў нашай краіне. «Да якой бы сферы жыцця мы ні звярнуліся — ад дзяржаўнага кіравання або заканадаўчых структур, устаноў аховы здароўя, адукацыі, навукі, культуры, гандлю, бытавога абслугоўвання і да звыклых хатніх клопатаў, усё гэта немагчыма ўявіць без удзелу нашых жанчыны», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы сардэчна павіншаваў прадстаўніц цудоўнай паловы са светлым вясновым святам і пажадаў ім «здароўя, прыхільнасці лёсу, радасці і любові блізкіх людзей на доўгія-доўгія гады».

Ордэн Маці з рук Прэзідэнта атрымалі класны кіраўнік установы адукацыі «Віцебская дзяржаўная гімназія № 3 Ірына Немчанок, выкладчыца Бабруйскай дзіцячай музычнай школы № 1 імя Цікоцкага Наталія Моніт і заатэхнік сельгаспадарчага вытворчага кааператыва «Казакіўшчына» Воранаўскага раёна Святлана Утаўка.

Шэраг жанчыны ўдастоены медалю «За прафесійныя заслугі» і «За бездакорную службу».

«Шчаслівая беларуская жанчына — шчаслівая Беларусь», — адзначыў у заключэнне Аляксандр Лукашэнка.

Віктар ЛОУГАЧ, БЕЛТА.

Беларусь імкнецца да абсалютнага выключэння дыскрымінацыі па прымеце полу

Галоўная мэта трэцяга нацыянальнага плана дзеянняў Беларусі па забеспячэнню гендэрнай роўнасці — абсалютнае выключэнне дыскрымінацыі па прымеце полу ва ўсіх сферах грамадскага жыцця. Аб гэтым заявіла намеснік кіраўнікі Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Наталія Пяткевіч у ходзе дэбатаў на спецыяльным тэматычным пасяджэнні Генеральнай Асамблеі ААН па пытаннях дасягнення гендэрнай роўнасці і паляпшэння становішча жанчын. Яно праводзіць з 6 сакавіка ў штаб-кватэры ААН у Нью-Йорку, паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе МЗС Беларусі.

Наталія Пяткевіч праінфармавала Генеральную Асамблею аб рэалізацыі двух пяцігадовых нацыянальных планаў дзеянняў Беларусі па забеспячэнню гендэрнай роўнасці. Кіраўнік беларускай дэлегацыі ахарактарызавала рашучыя меры, што прымаюцца ўрадам Беларусі па паляпшэнню становішча жанчын у галіне працоўнай занятасці, павышэнню іх прадстаўленасці ў органах улады і дзяржаўнага кіравання, абароне сацыяльных правоў і інтэрасаў беларускіх маці.

«Забеспячэнне рэальнай роўнасці правоў мужчын і жанчын, павелічэнне долі жанчын, якія займаюць кіруючыя пасады, узмацненне іх ролі ў прынцыпі кіраўніцкіх рашэнняў і ў цэлым у дзяржаўным і грамадскім жыцці — гэта не проста ідэя або пажаданне. Гэта напрамак дзяржаўнай палітыкі Рэспублікі Беларусь, замацаваны заканадаўча», — заявіла Наталія Пяткевіч.

У пасяджэнні ўдзельнічаюць каля 30 міністраў і намеснікаў міністраў, якія адказваюць у сваіх краінах за сацыяльную падтрымку і пашырэнне правоў і магчымасцяў жанчын, а таксама кіраўнікі дыпламатычных місій, акрэдытаваных пры ААН, прадстаўнікі шматлікіх міжрадавых і няўрадавых арганізацый. У цэлым прыняты аб'ём дыскусій маюць намер больш як 80 дзяржаў і іншых удзельніцаў глабальнага працэсу па адстойванню правоў і інтэрасаў жанчын.

Звяртаючыся да удзельніцаў пасяджэння, генеральны сакратар ААН Пан Гі Мун адзначыў, што ўзгодненая на міжнародным узроўні мэта і абяцанні ў галіне гендэрнай роўнасці і пашырэння правоў жанчын яшчэ далёкія ад іх рэальнага ўвасаблення на практыцы.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка 9 сакавіка 2007 г. падпісаў Указ № 119 «Аб спрощанай сістэме падаткаабкладання»

Гэты дакумент прадугледжвае ўдасканаленне раней устаноўленага Законам Рэспублікі Беларусь «Аб спрощанай сістэме падаткаабкладання для суб'ектаў малага прадпрыемства» парадку падаткаабкладання індывідуальных прадпрыемстваў і суб'ектаў малага прадпрыемства.

У прыватнасці, пашырана кола суб'ектаў малага прадпрыемстваў, якія маюць права прымяняць спрощаную сістэму падаткаабкладання за кошт павелічэння гранічнай колькасці найёмных работнікаў з 15 да 100 чалавек і гранічнага сярэднядавога памеру валавой вытворчы да 2 млрд рублёў.

Адмяненая сістэма ўстаўленні і выплаты патацна, а таксама механізма авансаванай выплаты самога падатку па спрощанай сістэме падаткаабкладання. Замест гэтага ўказам прадугледжана шасцімесячнае ўнесенне падатку ў бюджэт зыходзячы з фактычнага памеру вытворчы, атрыманай за месяц. Пры гэтым захаваны ранейшы памер стаўкі падатку пры спрощанай сістэме падаткаабкладання — 10 працэнтаў.

Суб'ектам, якія прымяняюць спрощаную сістэму падаткаабкладання, прадстаўлена права вылучаць падатак на дабаўленую вартасць у агульным парадку з адначасовам зніжэннем у гэтым выпадку стаўкі падатку па спрощанай сістэме да 8 працэнтаў.

Арганізацыям з колькасцю работнікаў да 15 чалавек, якія прымяняюць спрощаную сістэму падаткаабкладання, прадстаўляецца права выдзялення дзяржаўнай статыстычнай справаздачы па спрощанай форме, а асобным гаспадарствам — прымяненне спрощанай

ЗОЛАТА — НА «ЎРА»...

РЭАЛІЗАЦЫЯ ЗАЛАТЫХ МЕРНЫХ ЗЛІТКАЎ АПЯРЭДЖВАЕ ПАКАЗЧЫКІ ПА СЕРАБРУ І ПЛАЦІНЕ

Ужо даволі значныя грашовыя сродкі беларусы ўклілі ў куплю залатых мерных зліткаў, якія рэалізуюцца Нацыянальным банкам: за перыяд з 20 жніўня 2001 года да пачатку сакавіка гэтага насельніцтва прададзена 1 тона 959 кілаграмаў 674 грамы гэтага металу ў банкаўскіх злітках.

Як паведаміў карэспандэнт «Звязды» прэс-сакратар галоўнага банка краіны Міхаіл Журавіч, толькі за два месяцы гэтага года людзі ўжо набылі 133 кілаграмы 219 грамаў золата ў злітках. Знайшліся і тая, хто патраціў сапільны капітал на гэты высакародны метал: за студзеня-люты рэалізавана 15 залатых зліткаў па 1 кілаграму кожны (кошт аднакілаграмовага «бруса» цягне да 46 мільянаў 938 тысяч 720 рублёў). Відэочына, гэтыя пакупнікі пачылі такое ўкладанне грошай самым надзейным на сёння спосабам іх зберажэння ад інфляцыі без рызыкі страты. Наогул жа сёлета аматарамі золата ўжо набыта 7547 залатых зліткаў: найбольшая колькасць купленых зліткаў — 5-грамовыя, якія рэалізавана 2046 штук. На адзін злітак менш прададзена 10-грамовыя — 2045 штук. Трэцяя пазіцыя за 20-грамавымі мернымі зліткамі, якіх людзі купілі 1506 штук.

Да тоны набліжаецца і рэалізацыя насельніцтва сярэбраных мерных зліткаў: пачынаючы з красавіка 2005 года беларусы сталі ўладальнікамі 979 кілаграмаў 960

ISSN 1990-763X

Курс з замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 08.03.2007 г. (Бліжэйшая разліка)	
1 долар ЗША	2 142,00
1 еўра	2 810,52
1 лівійскі ляр	396,57
1 літоўскі літ	813,88
1 чэшская крона	99,78
1 польскі злоты	720,58
1 расійскі рубель	81,65
1 украінская грыўна	424,05

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Майстар спорту, сярэбраны прызёр чэмпіянату свету сярэд дзясцічат па сілавому трохбор'ю дзевяцікласніца з Ашмяннаў Тацяна ПЯТРОўСКАЯ на трэніроўцы ў спартыўным клубе «Аякс», якім кіруе старшы трэнер Міхаіл СТАНКЕВІЧ. Разам з бацькам атлетычную залу наведвае і яго 4-гадовы сын Альберт.

МОЦНАЯ СЛАБАЯ ПАЛОВА

3 нагоды

ПРАПОРЦЫ ПЕНСІІ. 3 ПРАВАМ НА ВЫБАР

З 29 сакавіка пачне дзейнічаць дагавор паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй аб супрацоўніцтве ў галіне сацыяльнага забеспячэння. Адна з найбольш адметных частак дагавора датычыцца пенсій. Прычым сама па сабе гэта тема будзе актуальнай заўсёды. Сваёйкі сувязі і іншыя акалічнасці традыцыйна становіцца прычынай пераезду асобаў у пенсійным узросце з адной краіны ў другую, і, да прыкладу, на працягу мінулага года на сталае месца жыхарства з Беларусі ў Расію накіраваліся 692, а з Расіі ў Беларусь — 1950 пенсінераў. Між тым, на якіх умовах будзе рабіцца пенсійнае забеспячэнне гэтых грамадзян зараз і ці зможу яны атрымаваць пенсію па ранейшай схеме? З гэтым і іншым мы паспрабуем разабрацца з дапамогай начальніка галоўнага ўпраўлення пенсійнага забеспячэння і сацыяльнага страхавання Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Валяціны Вікенцьеўны КАРАЛЁВАЙ.

«САВЕЦКІ» СТАЖ НА РАНЕЙШЫХ УМОВАХ

Перш-наперш варты адзначыць: пасля пачатку дзеяння дагавора за стаж, запрацаваныя яшчэ ў «савецкіх» часы, пенсію па ранейшым будзе прызначаць і выплачваць краіна, дзе пенсіонер пастаянна пражывае зараз. Змяненні датычна больш пазняга перыяду — пасля 13 сакавіка 1992 года або моманту прыняцця міждзяржаўнага пагаднення СНД у галіне пенсійнага забеспячэння.

Такім чынам, у адносінах да стажу, запрацаванага з 13 сакавіка 1992 года, у выпадку пераезду з Беларусі ў Расію ці наадварот будзе дзейнічаць прынцып «прапорцый». З гэтага моманту кожная з дзяржаў пачне прызначаць і выплачваць пенсію за стаж, які чалавечыя дзяржава толькі з прыцягненнем членаў таі сям'і і блізкіх родных у колькасці 3 чалавек.

У сувязі з гэтым рэалізацыя палажэнняў, якія прадугледжаны прыдатным Указам № 119, прадстаўіць індывідуальны прадпрыемствам магчымасць пераеху да ахвіццўляюца свая дзяржава ў больш шырокім арганізацыйна-прававой форме — юрыдычнай асобы.

У цэлым падпісаны дакумент безумоўна з'яўляецца сур'ёзным рэальным крокам дзяржавы па развіццё сферы прыватнага бізнесу ў Беларусі, стварэнню спрыяльнага інвестыцыйнага клімату ў рэгіёнах, адраджэнню малых гарадоў і сельскіх населеных пунктаў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Мінскі метрапалітэн з 1 красавіка ўводзіць ліміт на колькасць пазездкаў па прыватных на пластыкавых картках

Да гэтага часу колькасць пазездкаў аднаго пасажыра (уладальніка карткі) па шматразоваму прыватнаму білету не абмяжоўвалася, паколькі адсутнічалі тэхнічныя сродкі рэгрэсацы пазездкаў.

Тэхнічна магчымым стала таксама ўстаўленне ліміту (рэсурсу) пазездкаў па гэтым прыватнаму білету, пасля расходування якога лічбына, што білет вычарпаў свой рэсурс і больш не прымаецца турнікетами, нягледзячы на тое, што тэрмін дзеяння яго не скончыўся.

Пры разліку кошту прыватнага білета колькасць пазездкаў пасажыра ў гарадскім транспарце агульнага характэра Мінска павінна склацца 120 для месячнага прыватнага і 42 для дэкаднага прыватнага білета, а фактычна пасажыр аплывае па поўнаму тэрміну адпаведна 44 і 15 пазездкаў.

«Улічваючы гэта, а таксама значныя страты метро ад сямейнага (групавога) выкарыстання прыватных білетаў, паколькі па некаторых месечных прыватных білетах колькасць пазездкаў перавышае 300 у месца, з 1 красавіка ў сталічным метро ўводзіцца лімітаванае колькасць пазездкаў па месечных і дэкадных прыватных білетах», — сказалі ў КУП «Мінскі метрапалітэн». Такім чынам, з 1 красавіка пасажыр па

сыйскіх тавараў яны пачалі незаконна прывозіць прадукцыю замежных вытворцаў. Расіяне таксама ў дагуну не засталіся і пачалі чыніць розныя перашкоды беларускім перавозчыкам.

Для «калінінградскага транзіту» зноў запалена «зэлаёнае святло» на беларускую мытні. Паводле звестак Дзяржаўнага мытнага камітэта нашай краіны, не ўсе транзітныя грузы з Калінінградскай вобласці будуць у абавязковым парадку кантралявацца па тэрыторыі Беларусі. Ачыненыя мытнікі таксама не будуць патрабаваць дадатковых гарантыяў для расійскіх перавозчыкаў. Пад пільным кантролем і абавязковым канвоем застаюцца толькі падакцыйныя тавары.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

Родная газета на роднай мове

10 САКАВІКА 2007 г. СУБОТА

№ 46 (25911)

Кошт 400 рублёў

ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.

РОЗГАЛАС

НАСЕЛЬНІЦТВА КУПІЛА БРЫЛІЯНТАЎ НА 777 МЛН

Колькасць купленых насельніцтвам брыльянтаў, што рэалізуюцца Нацыянальным банкам, пераагнула мяжу ў 1000 штук.

Паводле апошняй інфармацыі, якую карэспандэнт «Звязды» паведамілі ва ўпраўленні «Гемалагічны цэнтр», на 2 сакавіка гэтага года праз структурны падраздзяленні галоўнага банка было прададзена 1015 брыльянтаў агульнай вагой 192,22 карата. Дарчы, рэалізацыю гэтых каштоўных камяней Нацыянальны банк пачаў з сярэдзіны снежня 2005 года, і насельніцтва прапануюцца брыльянты розных якасна-каляровых характарыстык ад 0,05—0,8 карата. Наогул, выручка ад продажу брыльянтаў склала каля 777 мільянаў рублёў, або ў доларавым эквіваленте каля 362 тысяч долараў ЗША.

Ігар ГРЫШЫН.

БЕЛАРУСКІ САЮЗ ЖАНЧЫН ПЕРАХОДЗІЦЬ ДА СТАВРЭННЯ ПЯРВІЧНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ ПА ГАЛІНОВАМУ ПРЫНЦЫПУ

Грамадскае аб'яднанне «Беларускі саюз жанчын» пераходзіць да стварэння пераходных арганізацый па галіновым прынцыпу. Гэта дабратворна адб'еца на дзейнасці грамадскага аб'яднання па абароне інтарэсаў самі і жанчын, паведаміла карэспандэнт БЕЛТА састарышча «БСЖ» Антаніна Морава.

Гэна адзначыла, што першая арганізацыя па прафесійнаму прынцыпу створана ў гэтым годзе ў ААБ «Беларусьбанк». Антаніна Морава праінфармавала, што на працягу 15 гадоў існавання грамадскага аб'яднання «Беларускі саюз жанчын» работа будавалася па тэрытарыяльнаму прынцыпу. Цяпер больш як 4 тыс. пераходных аб'ядноўваюць звыш 170 тыс. чалавек.

Сярод маштабных акцый «БСЖ» Антаніна Морава назвала такія, як «Жанчыны — супраць п'яноўнага жанчын», а таксама «У Беларусі — ніводнага кінутага дзіцяці». Сумесна з МУС грамадскае аб'яднанне «БСЖ» праводзіць акцыю «Сям'я без насілля».

РУВП «БЕЛМЕДПРЭПАРАТЫ» ПАЧАЛО ВЫПУСК ПРЭПАРАТА, ЯКІ КАМПЕНСУЕ ДЭФІЦЫТ ГАРМОНАЎ ШЧЫТАПАДОБНАЙ ЗАЛОЗЫ

Рэспубліканскае ўнітарнае вытворчае прадпрыемства «Белмедпрэпараты» пачало выпуск лекавага прэпарата «Леватыраксін натрыю», прызначанага для кампенсацыі дэфіцыту гармонаў шчытападобнай залозы. Аб гэтым карэспандэнт БЕЛТА паведаміў ў лабараторыі фармакалогіі і таксікалогіі прадпрыемства.

Паводле слоў спецыялістаў, прэпарат прымяняецца пры лячэнні гіпафункцыі і гіперфункцыі шчытападобнай залозы. Акрамя гэтага, прэпарат выкарыстоўваецца пры зьяясненні пухліне шчытападобнай залозы з мэтай падаўлення рызыкі пухліны (пераважна пасля аператыві).

«ФОРД» ЗБІЎ ТРАІХ БАБРУЙЧАН

Днём на дарозе паблізу пасёлка Глуша Бабруйскага раёна зафіксавана буйное дарожна-транспартнае здарэнне: пад колы мікрааўтобуса трапілі тры чалавекі.

Каля а паловы другой дня падзеі ў індывідуальнага прадпрыемальніка, жыхар Светлагорскага раёна, кіруючы мікрааўтобусам «Форд», учыніў наезд на трыя жыхароў Бабруйска. У выніку ДТЗ адзін з іх загінуў на месцы, а двое змежыліся ў бальніцы.

Аляксей ЦІТОЎ.

ЦЫГАРЭТА ЗАГУБІЛА ЦЫЛЯТ?..

Каля дзвюх гадзін ночы запалаў цялятнік РУСП «Саўгас «Круглянскі» ў вёсцы Міхайеава Круглянскага раёна.

У выніку агню быў знішчаны дах будынка, не ўдалося ўратаваць і 76 цялят, якія загінулі на пажары. Паводле папярэдняй інфармацыі, мяркуюцца, што прычынай узгарання стала неасцярожнасць даглядачы жывёлы пры куранні.

Ігар ГРЫШЫН.

«НУМІЗМАТЫЧНЫ» АЎТОБУС

Цэлю калекцыю грашовых знакаў выявіў беларускі памехнік у рэйсавым аўтобусе «Кіеў—Рыг».

Як паведаміў «Звязды» ў прэс-цэнтры Дзяржаўнага пагранічнага войска, падчас агляду аўтобуса прапарчых зварнуў увагу на пакінутую кімсьці валізка. А ў ёй заховалася цэлая калекцыя грашовых знакаў 34 краіны свету, у тым ліку Бахрына, Харваты, Тайланда, Ізраіля, Марока, Інданезія, Мексіка, Кітай, Кіпра. Агульны кошт замежных валютаў склаўся 55 тысяч долараў. Неўзабаве знайшоў і гаспадар калекцыі. Ім аказаўся 39-гадовы жыхар Кіева, які палтумачыў, што вёз экзатычныя грошы ў Рыгу, каб прадаць тамтэйшым нумізматам.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

ДОКТАР АДКАЖА

На наступным тыдні асноўную нагрузку на «гарачай» тэлефоннай лініі Міністэрства аховы здароўя (222-70-80) возьмуць на сябе:

12 сакавіка — галоўны ўрач 33-й гарадской паліклінікі г. Мінска Алена Расціславаўна ХАРКОВА. 13 сакавіка — галоўны ўрач 25-й дзіцячай паліклінікі г. Мінска Лілія Чаславаўна МАЦЭЎЛ.

КУП «Мінскі абласной цэнтр учета нерухомасці»

продвотіт открытый аукцион по продаже лесопильного производства, находящегося по адресу: Борисовский район, д. Струпень. Начальная цена — 661 000 000 белорусских рублей. Подробная информация размещена на сайте в Интернете: www.rlt.by. Контактный телефон (8-017) 224-61-34.

БЕЛАРУСБАНК

Сделайте себе и близким подарок!

АСБ «Беларусбанк» информирует, что с 8 марта по 8 мая 2007 года включительно продлевает прием денежных средств на СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЕ СЕРТИФИКАТЫ

АСБ «Беларусбанк» под 12 % годовых

Процентная ставка в период срока обращения сертификата не изменяется.

Время обращения сертификата 3 месяца.

Сберегательные сертификаты банка выпускаются в белорусских рублях и являются именными.

Погашение сертификатов осуществляется в любом отделении банка, независимо от места их приобретения.

Также предлагаем воспользоваться другими услугами, имеющимися в банке.

Будем рады видеть Вас клиентами АСБ «Беларусбанк».

Дополнительную информацию можно получить в любом учреждении АСБ «Беларусбанк» или на веб-сайте банка

http://www.belarus-bank.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 27.10.2006 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь.

«Сустранемся ў парку цівалі»

Надаўна Мінскі гарадскі Савет дэпутатаў прыняў рашэнне аб прысваенні назваў адной новай вуліцы, сямі старым скверам і чатыром будынкам мікрараёна горада Мінска. Чаму былі абраны тры ці іншыя назвы, мы вырашылі распяць гісторыка-тапаніміста Івана САЦКУКЕВІЧА, які працуе ў Камісіі па найменаванні і перайменаванню вуліц горада Мінска.

— **Іван Іванавіч, скажыце колькі слоў аб Камісіі: хто ў яе ўваходзіць і як яна працуе?**
— Камісія па найменаванні і перайменаванню вуліц горада Мінска, якая працуе пры Мінгарвыканкаме, складаецца з дэпутатаў гарадскога Савета, чыноўнікаў рознага ўзроўню і навукоўцаў, узначальвае яе намеснік мэра Міхал Ціцяноў. У Камісію паступаюць прапановы ад звычайных жыхароў, шыра скажаць, абсалютна новае. Найбольш тыповы прыклад: удава заслужанага дзеяча пэўнай галіны прапануе ўвекавечыць імя яе мужа. Камісія для таго і існуе, каб уважліва разглядаць гэтыя прапановы і вельмі метліва ў падобных выпадках тлумачыць, што горад — гэта не могілка, а мемарыяльная шпальда — не надмігальны помнік. Наадварот, імя чалавека павінна ўпрыгожваць горад, рабіць яго эстэтычным.
— **Вы, як гісторык, уносіце і свае прапановы?**
— Так, я гісторык-тапаніміст, гэта значыць, вывучаю вуліцы Мінска, яго прадмесьці, усё, што знаходзіцца

ца ў межах горада. Мы з калегамі звярнулі ўвагу на тое, што ў сталіцы афіцыйнай назвы не маюць каля 40 сквераў. Каб даць імёны ўсім ім, патрэбна вялікая работа. Таму для пачатку мы ўзялі сем, якія маюць назвы гістарычныя, проста яны неўнармаваныя.
Напрыклад сквер, дзе знаходзіцца Украінскае пасольства, на рагу вуліц Кісялёва і Старавіленскай...
— **Гэты сквер — улюбёнае месца для дзяцей з гімназія-каледжа мастацтваў № 26...**

— Так, там стаіць помнік Шаўчэнка, і некаторыя ўжо прапануюць імя надаць скверу імя Шаўчэнка. Але ў нас ёсць бульвар Шаўчэнка ў іншым месцы, кінатэатр «Кіеў», Кіеўскі сквер — такім чынам Украіна з пункту гледжання тапанімікі не пакрыўджана ў Мінску. Ну а сквер, ля якога сёння знаходзіцца Украінскае пасольства і гімназія мастацтваў, існаваў яшчэ на пачатку ХХ стагоддзя і гадоў да 40-х называўся Сцяпанавіцкі сад. Справа ў тым, што жыхар горада Іван Сцяпанавіч недзе гадоў сто таму падаарыў гораду фруктовы сад. Пазней на гэтым месцы фруктовыя дрэвы змяніліся паркавымі...
— **У тым скверы і ў суседнім з ім двары жылога дома і зараз ёсць старыя і здзіцэлыя яблыні!**
— Не думаю, што гэты тая сады, там быў калісьці прыватны сектар, хутчэй яблыні адтуль. Тым не менш назва «Сцяпанавіцкі сад» захавалася, і цяпер яна будзе ўнармавана.

— **Чаму, дарэчы, важна афіцыйна зацверджаць назву за скверам, там жа нават шпальды не будзе?**

— Але ж усё скверы і паркі пазначаны ў шматлікіх картах і схемах горада. Недзе яны застаюцца безназоўнымі, а недзе называюцца так, як каму ўздумаецца. Напрыклад, усім вядомы Міхайлаўскі сквер ля вакзала такой назвы афіцыйна не мае. І як толькі яго не падпісаюць у схемах горада: і «сквер па вуліцы Кірава», і «сквер па вуліцы Сявядлова», і «Міхайлаўскі сквер» таксама часта сустракацца. Цяпер ён будзе такім афіцыйна.

— **Адкуль гэтая назва?**

— Там ёсць Міхайлаўскі завулак, на ім знаходзіцца толькі адзін дом нумар 4, вельмі прыгожы, вышынёй — руховага колеру пасляваенная «сталінка». Вуліца Кірава да рэвалюцыі называлася ўрочышча Ціваля. Там знаходзіўся фальварак з сярэдзіны XIX стагоддзя, уладальнікам якога быў вельмі багаты чалавек, фармацэўт, немец па нацыянальнасці, жыхар Мінска Тэафіл Гольцберг. Ён будаваў тут млын, лётні тэатр, рэстаран, гатэль. Гэта ўсё было там, дзе зараз Ракаўскі кірмаш і кінатэатр «Аўрора».
— **Гэта было за межамі тагачаснага Мінска?**
— Канешне, да горада было кіламетры тры. У 50—80-я гады XIX стагоддзя гэта было ўнікальнае месца, дзе збіралася ўся гарадская эліта: паэты, мастакі, кампазітары. Іншымі словамі, цэнтр культуры за межамі горада.
А назва Ціваля вясё адкуль. Так называліся знакамітыя сады ў старажытным Рыме. Назва гэтая была зусім забытая, пакуль у Даніі, у Капенгагене, вандроўнік Георг Карстэнсен не адкрыў першы ў Еўропе парк актыўнага адпачынку. Гэта настолькі ўразіла еўрапейскую публіку, што літаральна праз некалькі гадоў падобныя паркі атрацяць імя з'явіліся амаль у кожным буйным горадзе: Лондане, Варшаве, Кёльне, Берліне, Зальцбургу. Яны называліся паркі Цівалі. Таму Гольцберг і выбраў такую назву свайму фальварку. Была і вёскаца

Ціваля, яна знаходзілася там, дзе сёння вуліцы Дуніна-Марцінкевіча і Адоўскага. Дарэчы, у гэтай вёсцы нарадзіўся сённяшні трэнер футбольнай зборнай Беларусі Юрый Пунтус.
Такім чынам мы вярнулі гістарычную назву месцу, зрабілі своеасабліва рэстаўрацыю.
— **Мікрараён, якія практуюцца, нададзены таксама гістарычныя назвы мясцін?**

— Так. З мікрараёнамі вось якая праблема. Калі Камісія апошнія 20 гадоў займалася назвамі вуліц, то мікрараёны проста ігнараваліся. Мікрараёнам на стадыі праектавання даваліся рабочыя назвы, якія пазней пераходзілі ў афіцыйныя дакументы і такімі заставаліся. Такім чынам у нас ўзніклі Захадзі, Паўднёвыя Захадзі і падобныя назвы. А на месцы Захадзі калісьці была вёска Пад'яраўца — гэта ж больш мілагучна, але цяпер ужо кожнаму з 50 тысяч жыхароў мікрараёна не патлумачыць... Таму фактычна назву трэба даваць на стадыі праекціроўкі.

Вось зараз ужо будзеца мікрараён па суседству з Малінаўкай. Там побач вёска Дружба, таму і мікрараён спачатку назвалі «Дружба». Ніхто не падумаў, адкуль такая назва ўзялася. Аказалася, што ў 1964 годзе ў Савецкім Саюзе правялі маштабную аперацыю па змяненню назваў вёсак. Усе Чортвы Камяні, Святыя Духі, Гразнічы, Лукы, адным словам, тэя назвы, якія з пункту гледжання набліжэння эры камунізму падаваліся не зусім правільнымі, змяніліся на Лаўрэнныя, Ленінскія, Калінінскія і г.д. Тут была вёска Рылючыны, якую потым перайменавалі ў Дружку. І вёска гэтая супярэчыць нормам, але лепей было б даць новую назву. Мы паглядзелі старую карту і знайшлі ў гэтым месцы хутар, якога даўно ўжо няма, але які меў прыгожую ўзроўню Дамброўка. Цяпер пад такой назвай у сталіцы будзе новы прыгожы мікрараён.

— **Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.**

— **Значыць, на выезде ў бок Брэста з'явіцца мікрараён Брылевічы, а ў бок Масквы — мікрараён Вялікі Лес.**
— Апошні меў будаўнічую назву Усходні. Але ў нас ужо ёсць станцыя чыгункі Усходняя, метро Усход, аўтавакзал Усходні, мікрараён Усход. Яшчэ адзін мікрараён Усходні можа ўнесці блытаніну. А там былі хутары пад агульнай пазычнай назвай Вялікі Лес, таму і мікрараён будзе называцца Вялікі Лес.
Тое ж самае з Лебядзіным — гэта будаўнічая назва мікрараёна, які практуюцца ў раёне праспекта Певанава. Лебядзіны не адпавядаюць не толькі беларускай талінідацы, але і рускай. Бо не можа быць вёска Курына, Воробыяна, Індюшаня, Лебяхыя. Могуць быць у нас Лебедзі, Лебедзь, але не Лебядзіны. Гэта штучная назва калязніка калія рынку Ждановічы і сарапуды ёсць лебедзі, праўда, значна больш качак. Акрамя таго, там ёсць вёскачка Ржавец, якая трывае таму была ўключана ў межы Мінска. Усё мікрараён з усіх бакоў абступіць гэтую вёскачку. Таму было вырашана назву Лебядзіны змяніць на Ржавец.
Ну і Маскоўшчына — мікрараён, які плануецца за Кунцаўшчына. Кіламетры за два знаходзіцца чыгуначная станцыя Маскоўшчына, ваенны гарадок Маскоўшчына, за тры кіламетры ад гэтага месца — мікрараён 60-х гадоў Маскоўшчына. Там, напэўна, будаўнічая назва будучага мікрараёна — «Маскоўшчына 3,4,5». Можна гэта і не будзе супярэчыць нормам, але лепей было б даць новую назву. Мы паглядзелі старую карту і знайшлі ў гэтым месцы хутар, якога даўно ўжо няма, але які меў прыгожую ўзроўню Дамброўка. Цяпер пад такой назвай у сталіцы будзе новы прыгожы мікрараён.

— **Сваёй назвай мікрараён па суседству з Малінаўкай. Там побач вёска Дружба, таму і мікрараён спачатку назвалі «Дружба». Ніхто не падумаў, адкуль такая назва ўзялася. Аказалася, што ў 1964 годзе ў Савецкім Саюзе правялі маштабную аперацыю па змяненню назваў вёсак. Усе Чортвы Камяні, Святыя Духі, Гразнічы, Лукы, адным словам, тэя назвы, якія з пункту гледжання набліжэння эры камунізму падаваліся не зусім правільнымі, змяніліся на Лаўрэнныя, Ленінскія, Калінінскія і г.д. Тут была вёска Рылючыны, якую потым перайменавалі ў Дружку. І вёска гэтая супярэчыць нормам, але лепей было б даць новую назву. Мы паглядзелі старую карту і знайшлі ў гэтым месцы хутар, якога даўно ўжо няма, але які меў прыгожую ўзроўню Дамброўка. Цяпер пад такой назвай у сталіцы будзе новы прыгожы мікрараён.**

— **Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.**

ПРАВІЛЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЕКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ «ПАДПІШЫСЯ НА «ЗВЯЗДУ»

- I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЗЖЭННІ**
  - Рэкламная гульня пад назвай «Падпішыся на «Звязду» (далей — Гульня) праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у тэрмін з 13 сакавіка 2007 года па 6 красавіка 2007 года ўключна з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звязда» ў адпаведнасці з далейшымі Пярэдадзіннямі.
  - Арганізатар Гульні — Установа «Рэдакцыя газеты «Звязда» (далей — Арганізатар), зарэгістраваная рашэннем Мінскага гарвыканкама ад 02.08.2001 № 1010 у Адаміным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асобаў і індывідуальных прадпрыемстваў па № 100155376, УНП 100155376, месца знаходжання: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
  - II. ПРЫЗВАЙ ФОНД ГУЛЬНІ**
    - Прызвы фонд Гульні фарміруецца за кошт чыстага прыбытку Арганізатара Гульні.
    - У склад прызвага фонду Гульні ўваходзяць:
      - 7 маек Regent,
      - 7 бейсболак «Стандарт»,
      - 7 навучных гадзіннікаў з лагатыпам газеты «Звязда»,
      - печ СВЧ HORIZONT 21MW800-1378,
      - адзін каларовы тэлевізар «Віцязь» 37ctv720-7, 7 Віцебск халадзільнік MX2822-80 РБ, ЗАТ «АТЛАНТ».
    - УСЯГО прызвы фонд Гульні складае 1 290 421 (Адзін мільён дзвесце дзевяноста тысяч чатырыста дваццаць адзін) беларускі рубель.
  - III. УМОВЫ УДЗЕЛУ У ГУЛЬНІ. ПАРАДАК АДБОРУ УДЗЕЛЬНІКА**
    - Удзельнікам Гульні можа быць любы грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які пастаянна пражывае на яе тэрыторыі і які аформіў і алацкую падпіску на газету «Звязда» на 2-і квартал або шэсць месяцаў і паўгоддзя 2007 года.
    - Падставай для ўдзелу ў Гульні з'яўляецца дасланая падпісчыкам на адрас Рэдакцыі ў перыяд падпісчонай кампаніі на 2-і квартал і паўгоддзя 2007 года выразаная з газеты запуюненая картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды».
    - Адзін падпісчыч можа даслаць толькі адну картку ўдзельніка. Падпісчыч, які даслаў больш за адну картку ўдзельніка, выключнаецца з Гульні.
    - Карткі ўдзельніка, наклееныя на паперу ці плёнку, адскерапіраваныя або дасланыя пасля 30 сакавіка 2007 года па паштовам шпітэле не прымаюцца да ўдзелу ў Гульні не прымаюцца.
  - IV. КАМІСІЯ ПА ПРАВЯДЗЕННЮ ГУЛЬНІ**
    - Для правядзення Гульні Арганізатар стварае камісію па правядзенню рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» (далей — Камісія) з тэрмінам паўнамоцтваў з 13 сакавіка 2007 года па 6 красавіка 2007 года ў складзе пяці чалавек.
    - На пасяджэнне Камісіі ў якасці наглядальнікаў без права галасавання могуць запрашацца падпісчыкі газеты або прадстаўнікі незалежных арганізацый.
    - Пасяджэнні Камісіі з'яўляюцца прыватнымі пры наўняўскай большасці з яе зарэгістраванага складу.
    - Усе рашэнні Камісіі прымаюцца шляхам адкрытага галасавання праймаюцца большасцю галасоў старшын і членаў Камісіі, якія прысутнічалі на пасяджэнні. У выпадку роўнасці галасоў «за» і «супраць» голас старшыні Камісіі з'яўляецца рашаючым.
    - Рашэнні Камісіі аформляюцца пратаколам, які падпісваюцца ўсімі прысутнымі на пасяджэнні членамі Камісіі.
  - V. ПАРАДАК РОЗЫГРЫШУ ПРЫЗЫ**
    - Розыгрышы прызоў ажыццяўляюцца на пасяджэнні Камісіі з красавіка 2007 года ў 12 гадзін у памяшканні Арганізатара Гульні па адрасу: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
    - Перад пачаткам розыгрышу карткі ўдзельнікаў сартуюцца па абласцях і гораду Мінску, змяшчаюцца ў асобныя прасторныя скрыні і старанна перамешваюцца.
    - Спачатку разыгрываюцца асобна для кожнай вобласці і для горада Мінска па 1 майцы Regent, па 1 бейсбоўцы і па 1 навучнаму гадзінніку з лагатыпам газеты «Звязда».

СКЛАД КАМІСІІ ПА ПРАВЯДЗЕННЮ РЕКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ «ПАДПІШЫСЯ НА «ЗВЯЗДУ»

- Здановіч Уладзімір Аляксандравіч — намеснік галоўнага рэдактара газеты «Звязда»
- Доўнар Валянціна Аркадзьеўна — загадчыца аддзела пісьмаў газеты «Звязда»
- Ляўковіч Таццяна Уладзіміраўна — вядучы рэдактар тэхнічныя газеты «Звязда»
- Дабравольскі Анатоль Васільевіч — вядучы рэдактар тэхнічныя газеты «Звязда»
- Дзевойна Алена Уладзіміраўна — рэдактар юрыдычнага аддзела газеты «Звязда»

Тэрмін паўнамоцтваў Камісіі з 13 сакавіка 2007 года па 6 красавіка 2007 года.

№ п/п	Назва	Колькасць	Цана за адзінку (руб.)	Кшт (руб.)	Стаўка ПДВ (%)	Сума ПДВ (руб.)	Усяго з ПДВ (руб.)
1.	Майкі Regent	7 шт.	10 892	76 244	18	13 724	89 968
2.	Бейсбоўкі «Стандарт»	7 шт.	6586	46 102	18	8298	54 400
3.	Гадзіннікі навучныя з лагатыпам «Звязда»	7 шт.	16 056	112 392	18	20 231	132 623
4.	Печ СВЧ HORIZONT 21MW800-1378	1 шт.	134 447	134 447	18	24 201	166 580
5.	Тэлевізар «Віцязь» 37ctv720-7, г. Віцебск	1 шт.	229 000	229 000	18	39 732	268 732
6.	Халадзільнік MX2822-80 РБ, ЗАТ «АТЛАНТ»	1 шт.	523 602	523 602	18	94 248	617 850

УСЯГО прызвы фонд рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» складае 1 290 421 (Адзін мільён дзвесце дзевяноста тысяч чатырыста дваццаць адзін) беларускі рубель.

ЗВЕСТКІ аб складзе і памеры прызвага фонду рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду»

Прызвы фонд рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» сфарміраваны за кошт чыстага прыбытку арганізатара гульні — установы «Рэдакцыя газеты «Звязда» і складаецца з наступных рэчаў:

Міхайлаўскі сквер
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

- НОВАЯ НАЗВА У МІНСКУ:**
- Вуліца Луцкая** — новая вуліца № 4 у квартале малапавярховай забудовы ў раёне Цінянскага водасховішча.
  - Сцяпанавіцкі сад** — сквер на рагу вуліц Кісялёва і Старавіленскай.
  - Старажоўскі сквер** — сквер на рагу праспекта Машарава і вуліцы Старажоўскай.
  - Сквер Сенажаны (назва раёна ў XIX ст.)** — сквер на рагу вуліц Варанянскага і Ляўкова.
  - Антоніўскі парк** — сквер уздоўж Сляпянскай воднай сістэмы паміж вуліцамі Судамаліса, Планёрнай, Парыжанскім праспектам і завулкам Кірэва.
  - Міхайлаўскі сквер** — сквер паміж вуліцамі Ленінградскай, Сявядлова і Кірава.
  - Парк Цівалі** — парк паміж вуліцамі Прытыцкага, Глебкі і Матусевічна.
  - Пярэспінскі сквер** — пляцоўка паміж вуліцамі Чарвякова і Старавіленскім трактам.
  - Мікрараён Брылевічы** — мікрараён, які практуюцца ў межах праспекта Дзяржынскага, МКД і чыгункі Мінск—Брест.
  - Мікрараён Вялікі лес** — мікрараён, які практуюцца ў раёне былога ваеннага гарадка за Уроччам на праспекце Незалежнасці.
  - Мікрараён Ржавец** — мікрараён, які практуюцца ў раёне праспекта Пераможцаў.
  - Мікрараён Дамброўка** — мікрараён, які практуюцца паміж вуліцамі Каленікава, Матусевічна і праспектам Маскоўшчына.

Другая Праўда

Ведаеце, чым адрозніваецца чай ад гарбаты? Першы — у крамах прадаецца і, як кажуць, гатовы да ўжывання, а за другім пагарбаціцца трэба, зёлак назбіраць. (Знаёмая, дарэчы, нека нарвала. І розных... Прыносіце дадому, хваліцца: — Во — чабарок, верасок, зверабой... Маці паглядзела і кажа: — Не, дзеткі, гэта не зверабой, гэта (паучыце! — Аўт.) — святаянічка. ...Гарбаткаю (і з ім якасць) адпайвала з марозу гасця, спрабавала пра нешта пытаць. Ён жа — амаль не чуў, бо думкамі быў нездзе там... Там, дзе на халадзе не заводзіліся машыны, зрываўліся заяўкі, працавалі калегі. Мабільнік зазівае — раз, потым яшчэ і яшчэ. Госьць устаў. А я ж не спытала яшчэ... Брат яго, чула, летам жаніўся... — Дык ці добра ж жыўце? Госьць ужо ля парoga тармозіць, глядзіць (прыкладна, як гусь на бліскавіцу), выдае: — Слухайце, мне б вашы турботы, га?! ...Можна падумаць, далёка — ад маіх да яго. Не, як ад святаянічкі да... зверабой. **ЖЫВЕ ТАКІ ХЛОПЦЕ**

Чытачка пра сына свайго расказала. Ён (некалі малы) вельмі любіў мераць лужыны, а дзіцячыя гумовы боўкаў у вёсцы ў іх было — пошкая, намочваў звычайна... Маці залавала і з зайдорскай мастацтвам ставіла малаго ў кут. Пакуль... У хату аднойчы зайшла, а ён... з вулга пытаецца: — Мама, ці можна мне ўжо выйсці? Я доўга стаю... — Дык я ж цябе не ставіла? — Я сам стаю, бо хадзіў па лужынах. — Цяпер (наколькі я зразумела. — Аўт.) той колішчы вырас — студзень ужо, вучыцца ў Гродне, што ад Мінска, зразумела ж, далёка. А ўсё адно прымяна, што «жыве такі хлопец» — сумленнік. **ПА ДАРОЗЕ. ДА ХРАМА** ...Свячэнына сваяроў азадачыла, спытала нека: «У царкву па наядзельках хадзіць? Не?! Значыць, маладая яшчэ... Пастарэж — прыдзель... Да Госпада». Веранічка, напрыклад, ужо «прышла» 18 гадоў пражыўшы ў шлобе, нарадзіўшы і, траха вывешыўшы ў людзі дачку, мужыка свайго ў царкву пацягнула — вячэнца. Супраціўляўся ён. Не столькі супраць вячэння, не... Папярэд-

ПАСТАЯЛКА Людміла Андрэеўна

6 сакавіка пасля працяглай хваробы памерла старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дэмаграфічнай бяспецы і сацыяльнаму развіццю Пастаялка Людміла Андрэеўна.

Л.А. Пастаялка нарадзілася ў 1941 годзе ў вёсцы Жукіны Палтаўскай вобласці (Украіна). Пасля заканчэння ў 1964 годзе Кіеўскага медыцынскага інстытута працавала ўчастковым педыятрам Брэскай дзіцячай паліклінікі, і з гэтай установай звязаны многія гады яе пільнай працы. Тут яна вырасла да галоўнага ўрача Брэскай абласной дзіцячай бальніцы.

Арганізатарскае здольнасці, высокая кампетэнтнасць і адданасць справе, шырыня адносіны да людзей паслужылі падставой для назначэння Л.А. Пастаялка ў 2001 годзе на пасаду першага намесніка міністра аховы здароўя, а ў 2002 годзе — міністра аховы здароўя Рэспублікі Беларусь. На гэтай пасадзе ёю праведзена вялікая работа па ўдасканаленню сістэмы аховы здароўя і забеспячэння людзям жыццёваму сацыяльнаму абсталяванню. У красавіку 2006 года Л.А. Пастаялка ўзначаліла Пастаянную камісію Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дэмаграфічнай бяспецы і сацыяльнаму развіццю. Была выбрана членам Прэзідыума Савета Рэспублікі. Яна шмат увагі ўдзяляе ў нашых сэрцах.

Г.В. НАВІЦКІ, А.М. КОСІНЦЕВ, А.М. РУБІНАЎ, А.А. ПАПКОЎ, А.М. АБРАМОВІЧ, Л.М. ЯРМОШЫНА, В.І. ЖАРКО, К.А. СУМАР, М.Я. ПАУЛАЎ, М.П. КОРБУТ.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь глыбока смуткуе з нагоды смерці старшын Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дэмаграфічнай бяспецы і сацыяльнаму развіццю ПАСТАЯЛКА Людмілы Андрэеўны і выказвае спачуванне яе родным і блізкім.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь глыбока смуткуюць з выпадку смерці старшын Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дэмаграфічнай бяспецы і сацыяльнаму развіццю ПАСТАЯЛКА Людмілы Андрэеўны і выказваюць спачуванне яе родным і блізкім.

Выказава глыбока спачуванні родным і блізкім ПАСТАЯЛКА Людмілы Андрэеўны ў сувязі з яе заўчаснай смерцю. Мы ведалі Людмілу Андрэеўну доўгія гады як чуждоўнага, добрага чалавека і сарапуднага патрыёта. Яе выхад з жыцця — вялізная страта для ўсіх нас. Паміць аб ёй назаўсёды застаецца ў нашых сэрцах. У.М. КАНАПЛЁЎ, старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Пастаянная камісія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па ахове здароўя, фізічнай культуры, справах сям'і і моладзі глыбока смуткуе з выпадку смерці старшын Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дэмаграфічнай бяспецы і сацыяльнаму развіццю ПАСТАЯЛКА Людмілы Андрэеўны і выказвае спачуванне яе родным і блізкім.

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь смуткуе ў сувязі са смерцю старшын Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дэмаграфічнай бяспецы і сацыяльнаму развіццю ПАСТАЯЛКА Людмілы Андрэеўны і выказвае глыбокае спачуванне яе родным і блізкім.

Калектыў рэдакцыі газеты «Звязда» глыбока смуткуе з прычыны смерці старшын Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дэмаграфічнай бяспецы і сацыяльнаму развіццю ПАСТАЯЛКА Людмілы Андрэеўны і выказвае спачуванне яе родным і блізкім.

Считать недействительным страховой сертификат серии ВУ/12 № 1456199 «Зеленая карта» ООО Белкоопстра г. Брест.

— А чым?
— Ну-у вы даеце — в таком возрасте такие вещи не знают...
Азіраюся: пакуніца (і маладая зусім жанчынка) пачырванела, на прылавок перад прадавачкай (і, дарэчы, гэтай жа маладзенькай) расула палажыла туш і, сыходзячы, ціха прамовіла:
— Мне 27... Я — врач, окончила университет, свободно владею тремя иностранными, но хотеть того же от молодых... Знаете, мне как-то в голову не приходило...
...Як (дадам ад сябе. — Аўт.) «не прыходзіць?»... таму, хто мае ўласны гонар, прынажаць чужы.
ДВА ЖЫЦЦІ, ДЗВЕ ПРАЎДЫ
З ліста ў рэдакцыю: «...У калгасе, у вёсцы, дзе калісьці жыла мая маці, «парадак» быў такі: твае соткі — твая бядка. Можна не можаць — абрабляй: запасыся гарэлкай, наймай людзей, шукай каня, палі свае нервы, плаці...»
А вось сваяроў ма — гадоў 20 ужо — можа і не ведаць, дзе яе ўчастак. Там усёго і клопату ў чалавека, што вынічюць гэты ды насылца насенні ў мяжы. Далей ужо — справа тэхнікі: прыедучы, пагуздзіць, завязуць, раскідаюць, пасадзіць. Праз нейкі час — усім пабаранюць, агоняць (і не раз), па-траваць жука. Восенню, калпалка, страстасць. Людзям застаецца толькі сабраць гатовае і завезці ў скляпы...
Што цікава, пісала жанчына, назва ў гаспадарак — і там, і там адна — «Праўда». Хоць, як вы разумееце, яна і розная.
НА СВЯТОЕ НИКОЛІ
... Яна думала, што звар'яеце: застаўшыся некалі з хворым малым, без капейкі — плакала дзень і ноч. Пакуль не пачула, што ўжо апошняе: плача той, хто ўжо нічога не можа. Яна — яшчэ магла. Шыць.
Майстрыхай (па першасці) сябе не лічыла — за работу брала няшмат. Таму і не разгнілася — заказы былі...
Затое ў сына — раці, прысмакі, прыго

САКАВІКА
2007 г.
ПЯТНІЦА
№ 10 (15461)

ЧЫРВОНАЯ

«УСМЕШКА НА ЎСЕ 32 І ДУША НАРОСХРЫСТ»

УСЁ БОЛЬШ УЗНАГАРОДЖАНЫХ...

Васемнацца таленавітых юнакоў і дзяўчат з Мінскай вобласці атрымалі прэмію спецыяльнага фонду Прэзідэнта па сацыяльнай падтрымцы адораных дзяцей, навучэнцаў і студэнтаў.

Моладзь з Салігорска, Маладзечна, Чэрвеня, Жодзіна, Слуцка, Барысава... зусім розная — педагогі, будаўнікі, зваршчыкі. Яны яшчэ вучацца альбо пачалі працаваць, іх цікавіць розныя рэчы, але аб'ядноўвае тое, што ў сваёй прафесіі яны здолелі стаць аднымі з лепшых, правілі стараннасць і захапленне.

— За адзінаццаць гадоў прэмію атрымалі каля 15 ты-

сяч чалавек. Толькі летась ёю было ўзнагароджана 1700 юных талентаў нашай краіны, — зазнае Вольга Бялова, старшыня Савета спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па сацыяльнай падтрымцы адораных дзяцей, навучэнцаў і студэнтаў. — Пашук талентаў заўсёды застаецца справай дзяржаўнай важнасці.

За гады існавання прэміі мы значна прасунуліся наперад. Створаны рэспубліканскі банк даных, у які занесены 5853 таленавітыя асобы з ліку моладзі. Запикаўленасць з боку падлеткаў пастаянна павышаецца, і мы пільна адсочваем кожны юны талент. Колькасць зваротаў да нас таксама год ад году толькі расце.

У прыватнасці, на Міншчыне Прэмію па сацыяльнай падтрымцы таленавітай моладзі атрымалі зараз значна больш чалавек. Напрыклад, яшчэ некалькі гадоў таму ў Мінскай вобласці іх было толькі тры. «Сённяшнія ўзнагароды былі атрыманы і за перамогі ў конкурсах прафесійнага майстэрства, а таксама чввёртага Рэспубліканскага фестываля «Беларускі ляноук». Педагогі вобласці могуць ганарыцца тым, што іх выхавальнікі з кожным годам павышаюць свой адукацыйны, інтэлектуальны ўзровень», — падкрэсліў першы намеснік начальніка ўпраўлення адукацыі Мінскага аблвыканкама Мікалай Кулеш.

Дзмітрый АЛЬФЕР.
Фота
Мары ЖЫЛІНСКАЯ.

Так сябе ахарактарызаваў першакурснік факультэта прыкладнай матэматыкі і інфарматыкі БДУ Максім Квяткоўскі, які стаў пераможцам папулярнага сярод студэнтаў конкурсу «Супермен-2007» (яго арганізатарам па традыцыі выступіў Студэнцкі гарадок БДУ). Прыз ж глядацкіх сімпатый і званне Містэр-2007 атрымаў Ігар Тур, студэнт першага курса факультэта журналістыкі. Адным словам, у гэтым годзе пераможцаў руляць.

Белдзяржуніверсітэт — кузня таленавітых, прыгожых, смелых, знаходлівых хлопцаў — сапраўдных джэнтльменаў. У гэтым у чарговы раз перамагав конкурс «Супермен-2007».

За тэтул самага-самага змаглася дзевяць студэнтаў. Кожны з іх адстоіваў гонар свайго інтэрната. Юным Гералам давялося праісці тры няпростыя выпрабаванні. Па-першае, раскрыць свой вобраз праз вобраз іншай асобы. Пры гэтым прадманстраваць уласныя мацыяры бакі характару і, як вынік, кожныя сэрцы журы і глядачоў. І усё гэта за некалькі хвілін.

Па-другое, праявіць сябе ў інтэлектуальным конкурсе: героям трэба было прадоўжыць афарызмы знакамітых людзей. Пасродкам жа трэцяга і апошняга падзвігу маладыя людзі ўнеслі ўласнае слова ў сучасную шоу-індустрыю. Кожны з іх зрабіў пры дапамозе групы падтрымкі кліп.

«Суп з сякеры» атрымаўся наварыстым Карыяна павіна была пайсці на канцэрт Меладзе і «ВІА ГРЫ». Але аддала перавагу «Супермену».

— І ніколі не шкадую, — зазначыла спявачка. — Хлопцы проста малайцы. Парадавалі. Дэфіліравалі выдатна (Саша Варламаў прымаў удзел у падрыхтоўцы канкурсантаў. — Аўт.). У Заходніх краінах на такія мерапрыемствы выдзяляецца шмат сродкаў. Для нашых жа студэнтаў «суп з сякеры» — звычайнае з'ява. Але дзякуючы свайму таленту і знаходлівасці, беларусы, які правіла, выступалі на высокім узроўні.

— Лёгка было вызначыць пераможцу? — Не сказала б. У мяне было тры кандыдатуры. Вагалася. Нават не ведала, каму аддаць перавагу. Пры выступленні балаў былі моманты, калі «дзсяткі» не хапала.

— Карыяна, якімі якасцямі павінен валодаць супермен, на ваш погляд? — Для мяне супермен — гэта, перш за ўсё — Мужчына з вялікай літары. Ён павінен быць інтэлігентным, адукаваным, знаходлівым, добрым, прыгожым...

— Як вы думаеце, тваё жыццё зменіцца пасля перамогі? — Ну, пабуду «зоркай» тыдзень-другі (смяецца)... А калі сур'ёзна, то перамога ў гэтым конкурсе падарыла мне адну важную рэч — упэўненасць у сваіх сілах. Думаю, што гэты падарунак дапаможа мне ў будучым пераадолець не адну перашкоду.

— Максім, што ты пажадаеш «Супермену-2008»? — Каб «Супермен-2008» быў яшчэ лепшым, чым я.

«Кожны мужчына крышчу супермен, бо ўмее лётаць (ну хоць бы ў краму), валодае фізічнай моцай (як мінімум, сметніца яму па плячах)...», — узгадала словы адной знаёмай феменісткі (а якая дужоўнасць, чалавечнасць, дабрыва і знаходлівасць? — пратэстуе). Шкада, што яна не трапіла ў актуальную залу літэратуры. Перажанака, канкурсанты б змянілі яе ўяўленні аб беларускіх суперменах...

Надзея ДРЬІЛА.
Фота аўтара.

Сучасны школьнік можа перасягнуць настаўніка

Хто ведае, што можна зрабіць карыснага з такой расліны, як крапіва? Няшмат, шчыра кажучы, але ў наваколлі ўсё жывое на што-небудзь ды і прыдатнае. Вучні барысаўскай гімназіі № 2 Яўгенія Вераксан і Мікіта Бурдыка навучыліся рабіць з гэтай расліны, якую людзі вельмі не любяць, такую рэч'як... Ніштоно не здагадаецца! Паперу.

Вось так і адбываецца на ўроках хіміі. З крапівы, якую мы не паважаем за яе «пакучасць», можна, як высветлілася, стварыць адзін з самых неабходных для чалавека вырабаў.

Сучасныя падлеткі — адораныя рознабакова. Галоўнае — даць талентам патрэбны накірунак. У гэтым карэспандэнт газеты пераканаўся, наведваючы Мінскую абласную навукова-практычную канферэнцыю навучэнцаў школ, ліцэяў, каледжаў, якая адбылася ў Мінскім абласным дзяржаўным інстытуце павышэння кваліфікацыі педагогічных кадраў. 287 юнакоў і дзяўчат з усіх куткоў са сталічнай вобласці прадставілі свае распрацоўкі, даследаванні, назіранні па 11 дысцыплінах.

Яўгенія і Мікіта рыхтаваліся да доследаў з паперы пад кіраўніцтвам настаўніка Алены Грынай.

— Мы прадставілі навуковую работу, якая мае назву «Цяліна папяровага ліста». Да доследаў з крапівай мы ўжо эксперыментавалі над вырабам паперы з саломы. А потым юнакі самі дайшлі да таго, каб жаэксперыментаваць з новым матэрыялам, — кажа выкладчыца хіміі.

Дык як рабіць паперу з крапівы? Як расказалі Мікіта Бурдыка і Яўгенія Вераксан, трэба «клеяць, кааліць, у астатнім — ніякіх асабістых інструментаў. Толькі помпа Камойскага. Крапіва выварваецца, вада потым адцягваецца, і атрымліваем ліст паперы...». Але я амаль нічога не зразумеў, хоць хімію ў школе выкладалі добра, тады як ім усё здавалася проста і звычайна.

— А ці можна вашу паперу шырока выкарыстоўваць людзям? На што Алена Грына адказала:

— Напрыклад, з саломы добрая атрымліваецца папера для ўпакоўкі. А з «крапіўнай», дарэчы, можна зрабіць і сапраўды якасны картон. Увогуле, якасць паперы залежыць ад колькасця складу ў ім такога рэчыва, як ляснін. Я магу сказаць, што нашы паперы, калі яшчэ добра прапрацаваць над яе стварэннем, можна выкарыстоўваць у народнай гаспадарцы. Калі хто зацікавіцца ў нашых даследаваннях, то скажу — паперу з крапівы атрымліваць можна.

Канешне, не абшлі мы ўвагай і камп'ютаршчыкаў. Бадай, дзеці новага стагоддзя за электроннымі машынамі праводзяць больш часу, чым за падрыхтоўкай да ўрокаў. Аднак некаторыя навучыліся сумяшчаць хобі з карысцю. Дзмітрый Аношка, вучань сёмага ліцэя горада Маладзечна стварыў праграму, якая можа замяніць настаўніка: без удзелу педагога праводзіцца заняткі, і стаяць адзнакі, ацэньваецца ўзровень ведаў і падрыхтаванасці.

— Праграма задумвалася як універсальная. Спачатку я стварыў першую яе версію, а потым яна мяне не задаволіла, і я «напісаў» ужо другую па ліку версію. Канешне, ужываць замест настаўніка ў школах камп'ютарныя праграмы ніхто не збіраецца. Прынцып, пакуль, аднак у ліцэі на ўроках фізікі і інфарматыкі яна прайшла выпрабаванні паспяхова. — кажа Дзіма.

Калі хлопцы больш любяць дакладныя навукі, то дзяўчаты, як вядома, асобы романтичныя. Ім найперш падаваў — літаратуру і мову. Вучаніца дзевятага класа Бажна Мацюк з Вілейкі ў гэтым годзе выйде на пару са сваім настаўнікам беларускай мовы Віктарам Кажура зборнік легендаў і паданняў Вілейшчыны ва ўласных пазычковых апрацоўках. Дзяўчына ўжо друкавалася ў вядучых літаратурных часопісах краіны, і ўдзел у канферэнцыі для яе стаў не першым крокам для самаудакаслення.

— Мы прывезлі навуковае даследаванне творчасці Максіма Багдановіча. Але гэтая работа не зусім звычайная. У ёй вывучаецца, якім чынам фізічны стан, хвароба пазта паўплывалі на яго творчасць, — зазначыў настаўнік Віктар Кажура.

Бажна дадае: «Нягледзячы на тое, што пэцк быў хворым, у яго творчасці пераважаюць светлыя, цёплыя вобразы, колеры. Аналізу юнак зборнік «Вянок», мы высветлілі, што ў Максіма Багдановіча дамінуе аптымістычны погляд, і яго ён намагався пранесці праз сваю творчасць».

Правядзенне такіх мерапрыемстваў, як навукова-практычная канферэнцыя, паводле меркавання Людмілы Малец, намесніца начальніка ўпраўлення адукацыі Мінскага аблвыканкама, дае магчымасць рэалізаваць таленты кожнага вучня. Акрамя таго, яны пераўтвараюць аднаго ў асобнае і дазваляюць раскваліфікаваць і не выканаць заданне, то на канферэнцыях у школьніка ёсць усе магчымасці праявіць сябе:

— Акрамя таго, мы прадастаўляем гарантыю права на якасную адукацыю ўсім вучням — і з сельскіх школ, і з ліцэяў, і са звычайных, гарадскіх устаноў адукацыі. На навукова-практычную канферэнцыю прыехалі дзеці з усіх куткоў Міншчыны. І мы не робім розніцы, дзе вучыцца школьнік — у горадзе ці ў вёсцы. Па выніках канферэнцыі лепшыя работы і іх стваральнікі будуць прадставіць Міншчыну на аналагічным рэспубліканскім мерапрыемстве. Але ўжо толькі тое, што вучня запрасілі прадставіць сваю работу на ўзроўні вобласці — гэта вялікі поспех.

Дзмітрый АЛЬФЕР.

Хутка рэпетыцыйнае тэсціраванне

Дзе і калі ў Віцебску можна будзе праісці рэпетыцыйнае тэсціраванне? — такое пытанне задаў чытач «Звязды», які патэлефанаваў у карпункт нашай газеты. Як нам стала вядома, яно будзе праводзіцца на базе Віцебскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта ў гэтым месяцы і красавіку.

31 сакавіка ў 14 гадзін — па хіміі, гісторыі Беларусі; 1 красавіка ў 10 гадзін — па фізіцы, замежных мовах; 14 красавіка ў 14, 00 — па матэматыцы, біялогіі; 15 красавіка ў 10,00 — па рускай, беларускай мовах; 21 красавіка ў 14,00 — па ЧГД, геаграфіі, сусветнай гісторыі навайсшага часу; 22 красавіка (з 10,00) — дадатковы дзень па ўсім прадметам. Кошт такога тэсціравання па аднаму прадмету — 16 100 беларускіх рублёў. Вядзецца папярэдняя рэгістрацыя ўдзельнікаў рэпетыцыйнага тэсціравання (у рабочыя дні з 9,00, да 17,00 з пералынкам з 13,00 да 14,00) у галоўным корпусе, на 2-м паверсе, у 224-й аўдыторыі вышэйназванай ВНУ, па адрасу: г. Віцебск, Маскоўскі праспект, дом 72.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Ёсць нагода

Дабрачыннасць у стылі дыска

На наступны дзень пасля жанолага свята, калі значная частка праграшанага чалавештва, ад Расіі да Бангладэш, прыходзіць у сябе, адзначаючы свой «прафесійны» дзень паўночнікі — аматары дыска, усе тыя, хто «круціць вяртушкі» або адрываецца пад гэтую музыку. World DJ Day, або Міжнародны дзень ды-дэя з 2002 года адзначаецца па рашэнню ЮНЕСКО шматнацыянальнай клубнай тусоўкай.

Свята гэта цалкам афіцыйнае — больш за тое, дабрачыннае. У рамках Дня ды-дэя штогод ва ўсім свеце праходзіць маштабная дабрачынная акцыя ў дапамогу дзіцячым арганізацыям. Ініцыятары гэтага праекта — фонд World DJ Fund і арганізацыя Nordoff Robbins Music Theater, якая выкарыстоўвае музыку для... лячэння дзяцей і дарослых. Увесь прыбытак, зароблены 9 сакавіка ды-дэямі, рэдыстанцыямі, клубамі і рэкард-лейблмі, накіроўваецца ў розныя міжнародныя дзіцячыя фонды і установы. Дабрачынны традыцыю на працягу апошніх гадоў падтрымліваюць таксама вядомыя мас-медыя — ад MTV да FHM, а таксама зоркі сусветнай танцавальнай сцэны.

Цікаўным на заметку Дарэчы, першым ды-дэем (тады яшчэ — дыск-джекем) у СССР быў RED, ён жа Валерый М'яло — прафесійны інжынер, прадумшчык першай пераноснай сістэмы «Дыскатэка» і вынаходнік яшчэ 5 прафесійных прыстасаванняў. Першую сваю дыскатку ён правёў ў 1972 годзе, а агульны ды-дэіжскі стаж мае больш як 30 гадоў... Мяншчу «Red» (чырвоны) атрымаў пасля таго, як агучыў з пласцінкі голас Л.Бражнева падчас дыскатэкі ў дзень закрыцця Алімпіяды-80. Па тых часах маглі б і пасадзіць, а сёння гэты факт — адзін з многіх, уключаных у зборнік эса-мемуараў DJ Red — «Запіскі чырвонага дыск-джека».

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Забавы не новае. А бацькам давадзецца плаціць немалыя грошы

Брэсцкія сышчыкі вылічылі хулігана, які яшчэ ў лістападзе мінулага года «замініраваў» 30-ю школу. Ён аказаўся вучань сёмага класа гэтай школы. Хлопец не знайшоў нічога лепшага для забавы, як пазначыць у міліцыю і сказаць, што ў школе закладзена бомба.

Механізм праверкі закруціўся: на месца выехалі работнікі міліцыі, спецслужбы. Заняткі былі сарваныя. Потым паступова пад падзэрэнне трапіў адзін з вучняў. Ён, вядома, свой удзел у непрыгожым

учынку адмаўляў. Але Уладзіміру прапанавалі прагаварыць на пленку тэкст, ідэнтычны таму, што быў запісаны ў аператыўнага дзяжурнага РАУС. Неўзабаве экспертыза ўстанавіла, што голас на пленках належыць аднаму і таму ж чалавеку.

Ад крмінальнай адказнасці вучня выратавала яго малапелічце, сямікласніку было ўсяго 13 гадоў. А вось выдаткі за выезды на месца розных службаў і штраф бацькі недарасяга мусяць заплаціць.

Яна СВЕТАВА.

ДАВЕДНІК. З ПАВЫШАНЫМ ПОПЫТАМ

На сваёй цяперашняй пасадзе яна працуе ўсяго паўгода, і, здавалася б, сам па сабе гэты факт нічым не адметны. Калі б не неадарыта якасцінасці. Зараз Алена Петракова з'яўляецца ці не найбольш маладым у краіне «галоўным бібліятэкарам» цэлага раёна. І да таго ж кіраўніком, які пасля атрымання дыплома аб вышэйшай адукацыі, вырашыў змяніць звычайна больш прывабную сталіцу на глыбінку. Прычым аб уласным раённым не шкаду дагэтуль. Прынцып таму, што «тут — больш цікава».

Інтэрв'ю. Ці «папярэвы» варыянт?

Мінск і невялікі па ўсім мерках раён — дзве вялікія розніцы. Не сакрэт, што асноўную частку кантэнтываў бібліятэкі ў сталіцы традыцыйна складаюць школьнікі, студэнты, аспіранты і выкладчыкі. У глыбініцы вызначаць нейкія «прырытэты» даволі цжка. Тут чытаюць калі не ўсе, то большасць. Прычым у кожнага — свае інтарэсы.

— Значную колькасць пенсіянераў цікавіць ваенная тэматыка, асабліва папулярнае ў чытачоў «сярэднім» ўзросту карыстаюцца дэтэктывы, раманы пра каханне, медыцынскія выданні, а таксама, з улікам нашай спецыфікі, кнігі з парадкамі па сельскай гаспадарцы, — адзначае дырэктар Чавускай цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмы Алена Уладзіміраўна Петракова. — Нарэшце, апроч чыста «праграмных» рэчаў, тыя ж школьнікі часцяком просяць фантастыку і прыгоды, а студэнты — мастацкую літаратуру. Пры гэтым апошнім часам назіраецца сапраўдны бум разнастайных дапаможнікаў і даведнікаў, і асабліва — фінансавага і юрыдычнага плана.

Між тым, не сакрэт, што сёння сапраўднымі канкурэнтам «класічных» бібліятэк у буйных гарадах стаў... Інтэрнэт. Зразу мела, што ёсць свае карыстальнікі хатняга Сеціва і ў Чавускім раёне. Але іх пакуль не так шмат. Да таго ж, заўважае Алена Пет-

ракова, большасць наведвальнікаў глабальнай сеткі зноў-такі аддаюць перавагу простай друкаванай кніжцы. Бо так танней, менш шкодна для вачэй і ў рэшце рэшт — больш звыкла.

Страты і набыткі

Чавускі раён датацыйны. Тым не менш даводзіцца канстатаваць: дзякуючы мясцоваму бюджэту бібліятэкам удалося значна павялічыць падліску на перыядыку, і ў тым ліку — на замежныя выданні. Складаней застаецца сітуацыя з кнігамі. Летась па цэнтралізаванаму камплектаванню з вобласці сюды «прышло» пад 6 тысяч асобнікаў. Гэта своеасаблівы рэкорд, асабліва калі ўлічыць пад увагу, што не так даўно лік новых паступленняў ішоў на сотні.

Яшчэ адзін і таксама адметны момант — падчас паставак сталі ўлічывацца пажаданыя самі чытачоў. Зрэшты, адначасова нельга не заўважыць, што нават такое, больш адчуальнае паўнаўнае усё роўна не змгло «папурыць» паказчыкі спісанай старой літаратуры. І ўжо зусім невялікім застаецца цяперашні малюнак у параўнанні з «савецкімі» часамі — тады кожны год раён атрымліваў па 25—27 тысяч асобнікаў.

— Для невялікіх і не надта багатых раёнаў цэнтралізаваныя пастаўкі з вобласці былі і застаюцца галоўнай надзеяй, — лічыць Алена Петракова. — Безумоўна, тут нельга сціскаць з рахункаў і пазабюджэтна дзейнасць, да прыкладу, клубы правазнаўства і здаровага ладу жыцця, краязнаўчай

Паслугі без урону для... даходаў

Платныя паслугі сталіся рэальна даволі даўно, і бібліятэкі не з'яўляюцца выключэннем. Адно, што тут зноў-такі выпадае звяртаць увагу на ўзровень даходаў. Таму кошт хвілінны работы ў Інтэрнэце сёння складае 50, ксеракіраванне адной старонкі — 100—110, сканіраванне — 300, набору тэксту карыстальнікам — 500, а набору непасрэдна бібліятэкарам — 700 рублёў. Найбольш жа дарагім «здавальненнем» будзе распрацоўка сцэнарыя мерапрыемства ў 2 тысячы за заказ. Пры гэтым нельга не адзначыць, што ўсё вырочка адразу ж ідзе «ў справу» — летась пазабюджэтна дзейнасць дазволіла набыць той жа ксерак.

Але прапановы «за грошы» — усё ж не асноўнае. З 2003 года пры галоўнай раёнальнай бібліятэцы працуе прававы цэнтр, дзе кожны мае магчымасць «пазнаёміцца» з навінкамі заканадаўства. І да таго ж тут прадастаўляюцца шанцы... атрымаць цалкам бясплатную кансультацыю. Раз на тыдзень, па серадах, у цэнтры наладжана «дзяжурства» юрыстаў.

— Нельга таксама не ўгадаць, што амаль пры кожнай бібліятэцы раёна працуюць бясплатныя гурткі па інтарэсах, да прыкладу, клубы правазнаўства і здаровага ладу жыцця, краязнаўчай

Зачыніць нельга пакінуць

У «сярэднім» на адзін сельска-

вет раёна прыпадае па дзве бібліятэкі. Звычайна яны знаходзяцца ў больш буйных населеных пунктах. Аднак гэта не значыць, што ўсе астатнія проста застаюцца «за бортам». У большасці невялікіх вёсак працуюць так званыя «пункты выдчы». Праз іх збіраюцца папулярныя звычкі і літаратура. І сюды ж дастаўляюцца патрэбныя кнігі.

«Формула» няхотра. Аднак толькі на першы погляд. Каб сабраць тыя ж звычкі, трэба завітаць у хату інвалідаў ваіны

у чынку адмаўляў. Але Уладзіміру прапанавалі прагаварыць на пленку тэкст, ідэнтычны таму, што быў запісаны ў аператыўнага дзяжурнага РАУС. Неўзабаве экспертыза ўстанавіла, што голас на пленках належыць аднаму і таму ж чалавеку.

Ад крмінальнай адказнасці вучня выратавала яго малапелічце, сямікласніку было ўсяго 13 гадоў. А вось выдаткі за выезды на месца розных службаў і штраф бацькі недарасяга мусяць заплаціць.

Яна СВЕТАВА.

Сяргей ГРЫБ,
Чавускі раён.

ДАПАМОЖНІК ПАЧЫНАЮЧАМУ НУМІЗМАТУ

2007 год — юбілейны не толькі для нашай з вамі газеты, але і для апошняй эмсіі ВКЛ, прычым тая старэйшая за нас ажно на 210 гадоў! Тры стагоддзі таму ў Вялікім княстве адчаканілі апошні срэбны шастак Аўгуста II (адказны за выпуск быў Людвік Пацей). Да гэтай даты і прымеркаваны выхад даведніка «Манеты Беларусі (да 1707 года)». Аўтары яго сцвярджаюць, што кніг пра беларускія манеты не тое, што мала... амаль няма, таму працы тут непачаты край! З якога боку падышлі да гэтага стваральнікі даведніка, расказвае адзін з іх — 25-гадовы нумізмат-энтузіят Дзмітрый ГУЛЕЦКІ:

Паўгрош ВКЛ, 1546 год.

— Прафесійныя гісторыкі, апроч Рабцэвіча, кніг па нумізматцы не пішучы, і мы вырашылі запоўніць гэты прагал (разам з Аляксандрам Грамыкам і яго цёскам па прозвішчы Крываручка. — Аўт.). Гэта выключна наша ініцыятыва — нам ніхто не дапамагаў, не спансараваў, да таго ж, даведнікі разлічаны на беларускі рынак, а сярод нашых суайчыннікаў пакуль няма тых, хто цікавіцца старадаўняй нумізматкай Беларусі. Па гэтых прычынах тыраж атрымаўся трохі абмежаваны (усяго 300 экзэмпляраў), а кошт нятанны: 43 тысячы рублёў (даволі дорага выпускаць кнігу на свае сродкі ў прыватнай друкарні). Тым не менш патраба ў выданні такога тыпу відэаочна — нават заікаўлены нумізматкай людзі церпяць ад недахопу інфармацыі на гэту тэму, ім наша выданне дапаможа. Наогул гэта не суіх навуквы апевод, а папулярныя, наглядныя дапаможныя пачынаючы нумізмату. Больш за ўсё ўвагі ў ім нададзена манетам ВКЛ, паколькі яны складаюць 95 працэнтаў манетных эмсіі за ўсю гісторыю нашага народа.

Знайсіці «рэдкае» выданне «Манеты Беларусі (да 1707 года)» можна на паліцах у Акадэмічнай і ў вяртальнай прастору — на сайтах www.belcoins.com, www.knhi.net.

На яго рэзлічаны даведнікі? — На амітараў беларускай гісторыі, якія змогуць у цікавай і зямальнай форме ўзбагаціць свае веды, — тлумачыць Дзмітрый. — Думам, цікава будзе пачытаць гэту кнігу і сябрам рыцарскіх клубаў.

Манеты здаўна былі ледзь не першым прадметам для калекцыянавання: па-першае, дзякуючы матэрыялу іх прасцей захоўваць (гэта ж не крохкі рупкія); па-другое, яны выпускаліся масава, таму сёбе-тое захаваўся да нашых дзён і нават у сур'ёзнай колькасці; па-трэцяе, старадаўнія манеты выконваліся пераважна з каштоўных металаў і прадстаўлялі краіну на міжнародным узроўні, што рабіла іх прадметам асабліва гонару ўладальнікаў. Збіраць манеты здаўна лічылася высакароднай

справай. Пэўна, званне самага сьлянага беларускага калекцыянера манет належыць графу Эмэрыку Гутэн-Чапскаму, які нарадзіўся ў Станькаве пад Мінскам — былому ўладальніку самай поўнай калекцыі манет, што абарачаліся на Беларусі.

Чаму ж для даведніка абраны менавіта гэты перыяд — да 1707 года? — Фактычна да манет Беларусі можна аднесці манеты ВКЛ, пасля гэтага наша краіна пачала выпускаць свае памятных манеты толькі ў 1996 годзе. Фактычна ў нас была задача паказаць эмсію прыватна беларускіх манет і тых іншаземных, якія трапілі да нас у абарачэнне. З гэтым мы справіліся.

А расказаць сапраўды ёсць пра што: у ВКЛ упершыню ў Еўропе з'явілася дзесятковая грошавая сістэма — рубель быў роўны 100 грошам, а грош — 10 пенязям. Такая сістэма стала агульнапрынятай. Уявіце сабе, у ВКЛ да яе перайшлі яшчэ 6 стагоддзяў таму, а ў астраўной Вялікабрытаніі — толькі ў 1971 годзе!

З уроку геаграфіі мы памятаем пра легенду карты, а вост легенды манет у школе не вучаць: легенда — любая жэставава інфармацыя, змешчаная на грашовах знаках. Ад Дзмітрыя Гулецкага мы даведзілі, што легенды першых манет ВКЛ былі на старабеларускай мове. Аднак манетны распрацавалі не толькі на раздме, але і за яе межамі, так узніка патраба рабіць надпісы на лацінскай мове — мове міжнароднай стасункаў у той час.

Усе манеты наогул і беларускія ў прыватнасці — загадкавыя

артфакты мінуўшчыны, на сёлгош, што іх не ўдаецца разгадаць і зарэ:

— Манеты Жыгімонта Аўгуста, апошняга з дынастыі Ягелонаў, па праву лічацца аднымі з самых прыгожых еўрапейскіх манет XVI стагоддзя. Наконт «ірамічнага» трайка спрачаюцца і сёння: відаць, ён служыў Жыгімонтаму сродкам палітычнай прапаганды ў барацьбе за правадзэнне Люблінскай уніі.

А як наконт сучаснага манетнага рынку, ці ёсць ён?

— На жаль, у Беларусі пакуль няма сур'ёзнага манетнага аўкцыёна, — канстатуе Дзмітрый Гулецкі, — таму нярэдка беларускі калекцыянерам даводзіцца спецыяльна ехаць у Польшчу, купляць там беларускія манеты і вяртаць іх такім чынам на радзіму. Манетны рынак тым не менш існуе, даволі наведзець клуб калекцыянераў у Палацы культуры і спорту чыгуначнікаў, чалавек па 150—200 сустракаюцца там кожную сераду. Збіраюцца нумізматы і на сайце www.belcoins.com: там створаны форум, нумізматычная «барахолка», кансультацыі, дапамога ў ацэнцы — усё, што датычыцца манет. Варта толькі запытацца — і вам адкажуць на любое пытанне, звязанае з нумізматкай. Вельмі хацелася б пабачыць там заўвагі наконт вышучанага намі даведніка. Спадзяёмся, гэта не апошняя наша кніжка, а толькі першы крок. Паглядзім, якія водкуі з'явіцца на гэта выданне, можа нехта захаце супрацоўнічаць з намі ў даследаваннях, выпуску кнігі альбомнага тыпу.

Заўважу толькі, што на сёння раскуплена ўжо амаль палова

тыражу. Дзмітрый ацэньвае сваю працу так:

— Змагі ажыццявіць сваю ініцыятыву і нешта карыснае зрабілі — значыць, ужо не дарэмна.

Сам Дзмітрый — больш даследчык, чым збіральнік. Паводле яго ўласнага прызнання, яму даводзіцца мець справу з калекцыянерамі, калі існуе патраба ў матэрыяле для даследавання і ён ні ў якім разе не супраць калекцыянавання, наадварот — лічыць, што гэта выдатна, калі ствараецца мноства прыватных калекцыяў. У самога калекцыя небагатая — захоўвае толькі той матэрыял для даследаванняў, які найбольш упадабаў.

— Для мяне галоўнае пісаць кнігі, рыхтаваць артыкулы...

Захаленне манетамі пачалося ў Дзімы з дзяцінства: зразумела тады хлопца цікавілі сучасныя манеты...

— А потым неяк пачытаў кнігу Рабцэвіча — адзіную на той час даступную ў Мінску працу па беларускай нумізматцы, і пачалося...

Дзмітрый жыве гэтай справай — сапраўды, а інакш навошта тады ёй займацца? Калі б для кожнай справы знаходзіліся такія апантаныя менавіта ёю людзі... У 2005—2006 гадах Дзмітрый Гулецкі удзельнічаў у міжнародных нумізматчных канферэнцыях, перыядычна публікуе нумізматчныя артыкулы ў часопісе Нацбанка, стаў рускамоўным кансультантам шведскага вучонага Пэра Ларсана, якому дапамагаву пры падрыхтоўцы кнігі «Рускія сярэднявечныя манеты».

Чым нас здзіць беларускія нумізматы — аўтары даведніка «Манеты Беларусі (да 1707 года)» у будучыні? — У нашых далейшых планах — працяг даследаванняў малавядомых фактаў беларускай нумізматкі. Хацелася б падрыхтаваць паўнаколерны зборнік пра манеты ВКЛ у замежных музэях: не толькі ў Польшчы і ў Расіі, але нават у Аўстрыі, Германіі, Швецыі. Такую інфармацыю сабраць вельмі цяжка, тым не менш першыя крокі ўжо зроблены: у шведскі каралеўскі музей я ўжо звярнуўся і яго супрацоўнікі падзяліліся патрэбным матэрыялам, сёлета ў «Банкаўскім весніку» выйдзе поўны спіс і здымкі самых рэдкіх манет Каралеўскага музэя. Нам хацелася б падрыхтаваць цыкл артыкулаў, які фактычна ўводзіў бы ў абычковы абарот усе зборы, якія былі страчаны Беларусі ў розныя часы і якія знаходзяцца зараз у замежных музэях.

Веды свае Дзмітрый Гулецкі чэрпае з польскіх і літоўскіх крыніц. Па-польску чытае ў арыгінале без праблем, засталася толькі літоўскай мовай авалодаць. Яна межаў дасканаласці — гэта датычыцца і энтузіастаў-нумізматкаў, і гісторыкаў, і проста аматараў беларускага.

Ала МАЧАЛАВА.

Муз-news

ЗАЧАРАВАНЫ КЛІП КАЛДУНА

На жаночае свята, 8 Сакавіка, беларусы нарэшце ўбачылі музычную тэлепраграму: дэбютны ролік Дзімы Калдуна — сёлётнага нашага прадстаўніка на «Еўрабачанні». Відэа на песню «Work your Magic» здымаў у Санкт-Пецярбургу вядомы расійскі кліпмейкер Алег Гусев, а над вобразам музычнага мага працаваў... зусім не Юдашкін, як прадакалі многія, а модны маскоўскі стыліст Алішэр.

Абвясціўшы аб нежаданні рабіць з Калдуна глядавую карцінку, стыліст чамусьці апрагнуў яго ў шок і пацеркі (дзе логіка?), назваўшы атрыманы ў выніку вобраз «рокам 80-х». Што да віда, яго, хоць і з'яўляецца рымейкам лепшага кліпа 2001 года гурта «Агосmith», па шчыльнасці казачных персанажаў на секунду экраннага часу сапраўды можа лічыцца магічным. (На здымачнай пляцоўцы працавалі амаль 500 чалавек!). Дарэчы, у кліпа нават дзве версіі — на англамоўны арыгінал Карэна Кавалера і рускамоўны вольны пераклад Андрэя Морсіна.

Акрамя здымак віда, беларускі еўраканкурсант паспеў выканаць без малаго трэць праграмы прома-тура, у чарговы раз змяніць прычоску і зехаць у Мінск спецыяльна для таго, каб павіншаваць суайчынніц з самым вясновым святам. Пакуль Калдун працягвае калясць і шаманіць па Еўропе, на нашых радыёстанцыях з'явілася навінка — дует братаў Калдуноў «Быць можа» (рускамоўная версія песні «May Be», з якой малады спявак удзельнічаў у леташнім абдору на «Еўрабачанні»).

ЗАБАЎНЫ

«ДЗЯВОЧНИК» ЖАНЭТ

Артстка Маладзёжнага тэатра эстрады Жанэт вырашыла не чакаць ад прыроды міласціў, а ад мужчын — вымушаных віншаванняў. Узляла ды склікала чароўную палову беларускай эстрады — ад Ксюшы Сітнік, Сашы Салавейчык, Вольгі Сацок да Паліны Смолавай, Алёны Грышанавай, Ларысы Грыбалёвай — на дзясвочнік. Атрымалася адмысловая тэ-

атрализованая канцэртная праграма з сюрпрызамі.

Пад выступленне кожнай артысткі прыдумвалася тэатрализованая пастаноўка. Так, сама Жанэт абрала вобраз амазонкі — і выехала на сцэну на кані. А калектыў юных зорачак «тры С» — Ксюшу Сітнік, Сашу Салавейчык і Олю Сацок — вывезлі ў дзіцячых калысках і з соскамі! Спявачка Аня Шаркунова на некалькі імгненняў завасіла ў паветры. І усё гэта — не толькі з любові да мастацтва (заўважым, ганарару за працу ў якасці дзень зоркі не запатрабавалі), але і ў якасці падарунка для шматдзетных маці. Менавіта яны сталі самымі жаданымі гасцямі на канцэрце — спявачка ўручыла больш за 2000 бясплатных запрашальнікаў мамам з усіх раёнаў Беларусі. Гэта дабрачынная традыцыя зарадзілася яшчэ летась і, паводле слоў Жанэт, «па меры магчымасці будзе працягвацца». Напрыклад, у будучым плануецца вялікі гастрольны тур па Беларусі — і ў кожным горадзе VIP-гасці, хутчэй за ўсё, стануць зноў жа шматдзетныя маці. А вось канцэрт з удзелам шматдзетных «зорак» наўрад ці суджана адбыцца — мала хто з беларускіх артыстаў зможа пахваліцца, як, напрыклад, Жанэт, што ў яе сям'і 8 дзяцей...

Што да «Дзясвочніка ў Жанэт», яго сурганізатарам выступіў Першы канал — а значыць, хутка мы зможам убачыць тэлеверсію шоу.

БЛІЗАРУКАЯ

ВЫ «НАША»...

Гурт «NASHA» ў лютым заявіў аб сваім існаванні — уварваўся ў праект АНТ «Сярэбраны грамафон» з песняй «Блізарука». А праз месяц калектыў абвясціў, што пачынае канцэртную дзейнасць.

Дзеля справядлівасці трэба адзначыць, што заяўленню папярэдняй рэпетыцыйнай перыяд даўжынёй ў тры чэрці года, выступленне ў «жывым» канцэрце на дзень нараджэння БДУ і ратацый дзюх песень «— Блізарука» і «Амерыка» — на радыёстанцыях. Зарт гурт актыўна назіпавае музычны матэрыял — бо ўдзельнік, ад вакалісты Насці да прадзюсара і аўтара тэкстаў Максіма Субоціна, настроены на жыццё гук і не спяшацца запісаць альбом «скараспелку». «Выбраныя кампазіцыі, спадзяёмся, трапяць у ратацыю. Астатняе будзем працягваць на публіцы. Мы не хочам выпускаць альбом з двух-трох хітоў уперамешку з сярэднёмі песнячкамі», — кажа Максім Субоцін. У перспектыве ж калектыў збіраецца пастаянна супрацоўнічаць са струнным квартэтам і выкарыстоўваць на выступленнях дадатковыя электронныя інструменты.

Тэксты гурта заснаваны на асабістым дзённіку салісткі — дзясвочыя перажыванні

ТАЛЕНТ ЁСЦЬ У КОЖНАГА

Восьмы абласны фестываль мастацкай творчасці выхаванцаў дзіцячых дамоў, школ-інтэрнатаў і спецыяльных школ «Вясёлкавы карагод» прайшоў у Маладзечна. Для некаторых з удзельнікаў — дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі і асаблівасцямі ў развіцці — мерапрыемства з'яўляецца добрым шанцам прадманітраваць свае здольнасці, наладзіць стацкі і сабраўшы адносіны з іншымі.

І няма розніцы, хто пераможа. «Усё, чым багаты ўнутраны свет чалавека, здольнасці, якія закладзены лёсам праўляюцца ў час правядзення конкурсу. Фестываль ператворыцца ў свята для кожнага, і някхай дзеці адчуваюць гонар за сябе, за педагогаў, якія дапамагаюць ім», — расказала начальнік аддзела сацыяльнай і

выхаваўчай работы ўпраўлення адукацыі Мінскага аблвыканкама Тамара Лойка. Фестываль сабраў удзельнікаў з усіх раёнаў Міншчыны. Акрамя музычных, танцавальных, тэатралізаваных выступленняў была арганізавана выстава дзіцячых работ. Станды з узорамі дэкаратыўнай, прыкладнай творчасці, выяўленага мастацтва, скульптуры, жывальні выхаванцаў спецыяльных школ і інтэрнатаў рабілі ўласнымі рукамі.

«Кожны маленькі чалавек валодае талентамі. Інаш справа — трэба, каб дарослыя ўбачылі здольнасці ў дзіцяці і дапамагі іх правяціць», — лічыць начальнік ўпраўлення адукацыі Маладзечанскага райвыканкама Людміла Васілевіч.

Дзмітрый АЛЬФЕР.

Вяртаемся да надрукаванага

«Гаварыць аб родным на роднай мове...»

Добры дзень, «Звязда!» Дзень сапраўды добры, калі чытаю на старонках газеты лісты неабыхавых да беларускай мовы, а значыць і да Беларусі, грамадзян. Я глыбока паважаю тых, хто займае актыўную жыццёвую пазіцыю. Вось як настаяніца Вялікага Гарацімава — «Нікто, акрамя мяне...» («Звязда» з 21.02.2007). Цікава такія людзі, і хочацца з імі весці гутарку і слухаць іх.

Хачу выказаць і сваё меркаванне наконт выкладання гісторыі Беларусі на рускай мове.

Ёсць рацённі, дзясні, на якія не ведаеш, як рагаваць. Першая рэакцыя — хочацца выкрыкнуць: «Гэтага не можа быць!» Паступова пачынаеся разважальна, спрабаваць знайсці нейкія довады, аргументы, каб даказаць неабудманасць пэўнага рацённа. Думам, нешта падобнае адчулі многія чытачы «Звязды» ў жніўні 2006 года, калі прачыталі паведамленне аб рацённі Міністэрства адукацыі перавесці выкладанне гісторыі Беларусі на рускую мову. А праз паўгода — другое рацённа: з 1 верасня 2007 года ў ВНУ не будзе выкладацца прадмет «Беларуская мова. Прафесійная лексіка».

Я настаяніца рускай і беларускай мовы і літаратуры. Працую ў школе 31 год. Не магу не любіць рускую мову. Мая матуля руская. А тата беларус. Я нарадзілася ў Беларусі, я грамадзянка Беларусі. Беларуская мова — родная мова.

Адчуваю адказнасць і глыбока ўсведамляю, што дзяржавай даверана мне не толькі вучыць, але і выхоўваць грамадзян Беларусі. Радуюся, што вучні мае любяць краіну, не абыхавява да яе лёсу, цікавяцца мінулым. Прымаюць актыўны ўдзел у патрыятычных акцыях: «Гартаем старонкі бісмерца», «Жыву ў Беларусі і тым ганаруся», «Нашчадкі вогненных вёсак». І любяць беларускую мову. Спра-

буючы пісаць вершы. На роднай мове. І што цікава — вучань, які меў намер пісаць на рускай мове (выбар за вучнем), праз некаторы час прыносіць на працоўкі (верш «Палессе») — па-беларуску. Хоць я ў гэтым класе выкладаю рускую мову. Маўляў, на беларускую мову лягчы рыфмы падбіраюцца. Канешне, справа не ў рыфмах.

Гэта якраз тое, што называецца «ўвабраць з малаком маці»: гаварыць аб родным і на роднай мове. Гэта так, як і ў мяне: тры дзясцігоддзі выкладаю рускую мову, а ўспомню сваю малую радзіму (вёсачку на мяжы Докшыцкага і Лагойскага раёнаў) і хоць бы адно слова рускае прыйшоў на памяць. Не, толькі радкі свайго земляка, паэта Алёся Ставера «ветрык чароўны і змрок васількоў...»... Паважаныя, ці ж не тое з гісторыі Беларусі — гаварыць аб родным на роднай мове? Гэта ж проста і ясна: прадмет размовы на ўроку — Беларусі, беларускі народ, фарміраванне нацыі, беларускай мовы.

Настаяні гісторыі, а к я ты сябе адчуваеш у гэтай сітуацыі? Думаецца, місія твая не будзе выканана, калі ты толькі даці веды па гісторыі Беларусі, хай і глыбока, і не выхаваш грамадзяніна Беларусі.

І не трэба дзясціць: горад ці вёска, руская або беларуская школа. Мы ўсе ў Беларусі. І гісторыя адна, і лёс адзін.

Хочацца верыць, што пытанне выкладання гісторыі Беларусі на рускай мове будзе перагледжана. І што кожны з нас правільна зразумее словы: нацыянальны гонар беларуса. Ён ёсць не толькі ў «велькаросаў» ці ў іншых народаў. Ён ёсць і ў нас. Павінен быць.

Галіна АЛЯХНОВІЧ, в. Вялікавічы Салігорскага раёна.

ПАЛЕССЕ

О, край родны, край прыгожы! Міль кут маіх дзясціў! Якуб Колас.

Жыву я ў вёсцы палескай, Далёка ад шумных дарог. Дубы векавыя на ўзлесках, Лугі, сакавіты мурог.

Жыву на прасторах бяскрайніх Більш неабсяжных балот, Дзе песні, легенды, паданні Збярго, захавай мой народ.

Дзе лотаць жайце, і ў лесе Бялюць падсечнікаў хвалі, Дзе жаўранка спеў з паднябесса Вітае вясновыя далі,

Наставіш ля хаты, на ганку. У вясеньскі дзень ў паднябессі Збіраецца клін жураўліны, І доўга чуваць на Палессі Тужлівых звонаў пералісы.

Адносіць іх вясень у вырай Далёка ад роднага дому, А ветрык нясе ім на крылах Уздагон мае шчырыя словы:

«Ляціць над лесам, далінай У сонечна-светлыя далі, На мове свайго жураўлінай Спявайце аб родным краі».

Павел ШАВЕЛЬ, Вялікавіцкая СШ.

Глядзіце!

АГОНЬ, ВАДА І МЕДНЫЯ ТРУБЫ НА ЦЫРКАВЫМ МАНЕЖЫ

Тых, каму надакучыў уесь гэты цырк — у сэнсе, рэаліцішоу «Зорны цырк» на АНТ — мусім расчараваць. У гэту суботу, 10 сакавіка, шоу яшчэ на скончыцца. Як жака ў такіх выпадках вядучы праекта Ягор Хрусталёў, «паважаючы гледачы, мы вас падманулі». Канчаткова кропкі над «і» будзе расставлены на тыдзень пазней, а пакуль што — зноў уесь вечар на манежы ўдзельнікі, якіх на дадзены момант засталася ўсяго пяць.

Па выніках глядацкага галавання праект пакінуў Вячаслаў Харанэка. Разрыў у галасав з другім намінантам, Юрыем Каштанавым — і гэта чарговы рэкорд «Зорнага цырка» — склаў усяго 33 галасы: 7072 супраць 7105. Вось што значыць палюбць герояў шоу...

Вячаслаў Харанэка, хоць і засмучоны, але пайшоў з манежа з высока ўзнятай галавой — і выдатным спіравым нумарам, падораным гледачам на развітанне. Нездарма вядучыя

назвалі падпалкоўніка міліцыі ў адстаўцы «беларускім варыянтам Арнольда Шварцнегера».

Юры Каштанаў прадставіў «форменнае надувельства». У прамым сэнсе. Хто б мог падумаць, што дзіцячая забава — надзіманне мыльных бурбалкаў — не толькі вясёлая, але яшчэ складаная і відовішчаная! Гэта ж нейкі моцныя нервы трэба мець, каб у выпадку няўдачы спакойна папаць усё з пачатку. «Па паху майго мыла вы можаце зра-

зумець, які ў мяне сёння настрой — дзіцячы або гаспадарчы», — не ўтрымаўся ад шпількі вядучы.

Георгій Волчак на гэты раз выйшаў пад медныя трубы. Ва ўсімкім выпадку, так вядучаюць збоку экзатычных інструментаў, якія адзоблілі нумар з вярблюдамі. Жора ў вобразе Хаджы Насрэдына здолеў прымусіць упартых жывёлін бегаць і на прырэдні, і на задніх нагах, як праўскі дзірсроўшчык — словам, адмомсціў за Сяргея Савіцкага. І хоць паміж удзельнікамі нумара былі канфлікты, артыст-коміку ўдалося «пералінуць» вярблюдаў.

У антракце самым уважлівія гледачы (або самыя ляннівыя, каб у прамыяў крэсла на чаргу за папкорнам) маглі назіраць экспромт цыркавых рабочых — жангльж венікам. «Неяк сумна без Дарафеева», — шпаталіся бывалыя.

Затое іншыя, пільна ўгледзеўшыся ў іншыя сектары крэслаў, заўважылі сярод публікі практычна ўсіх выбыўшых удзельнікаў «Зорнага цырка» — ад Наташы Радзінай з рукой ў гіпасе да Ганны Мацюковай, якая не прапуская ніводнага шоу. «А каму прынесць кветкі Калдун?» — успых разважалі цікаўныя. Аказалася, бардовыя ружы трымаў у руках зусім не спявак, а вельмі падобны да яго хлопеч з балета Алёны Грышанавай. Гэтай «зорцы» кветкі і дасталіся, прычым даставіў іх малады чалавек на манеж абсалютна незвычайным спосабам — праз салата, трымаючы ў зубах.

Люся Лушчык, чыхі бальешчыкаў-вайскоўцаў з кожным разам у цырку ўсё больш, вы-

канала дзіцячую мару — пракацілася на кані. Ды не толькі пракацілася. Вядуча ў клятчастай спадніцы і рыжы конь, папярэдне згаварыўшыся, маршыравалі пад шатландскай матывы і сіхронна «ўзбрыквалі ножкамі». Атрымалася зграбна і прыгожа.

Алена Грышанова ўзнялася ў паветра на ліры — спецыяльным гнутым прыстасаванні. Аказваецца, для таго, каб справацца з вобразам Кармэн, неабавязкова быць брутнёткай — галоўнае, адчуваць сябе гарачкай жанчынай. Алена адчувала — настолькі, што каятліва абмахвалася веерам... нават у становішчы дагарты нагамі.

Яшчэ аднаму ўдзельніку, віцебскаму настаяніку Паўлу Кожу, дырэктару цырка Таццяна Бандарчук дазволіла ажыццявіць даўнюю мару — дала нушмар з агнём. Уражанне пераўзыхло ўсё чаканні — гэта было паўнацэннае фэер-шоу. Засяроднаўца Павел як ніколі быў падобны да старажытнаславянскага ваіра — і суме ст

«У НАС СВАЕ ТРАДЫЦЫІ»

Школе мужнасці і патрыятызму — 80!

Добрахотнаму таварыству садзейнічаюць авіяцыя і флоту (ДТСААФ) споўнілася 80 гадоў. З гэтай нагоды мы вырашылі сустрэцца з выконваючым абавязкі старшыні Цэнтральнага савета ДТСААФ Пятром ЛЕБЕДЗЕВЫМ, каб падрабязней даведацца пра дзейнасць і далейшыя планы гэтай арганізацыі.

— Пётр Аляксеевіч, раскажыце, калі ласка, пра тое, як узнікла ў Беларусі гэта таварыства.

— Рашэнне аб стварэнні Таварыства садзейнічання абароне, авіяцыйнаму і хімічнаму будаўніцтву (Тсаавіяхім БССР) было прынята 28 лютага 1927 года. Гэта дата стала днём заснавання Абарончага таварыства Беларусі. За гэты час яно наліла розныя назвы і мела розныя формы існавання, але нязменным заставаўся задачы — умацненне абароназдольнасці краіны, ваенна-патрыятычная падрыхтоўка юнакоў і развіццё тэхнічных і авіяцыйных відаў спорту. Людзі старэйшых пакаленняў добра памятаюць, як у арганізацыях Тсаавіяхіма яны прайшлі сапраўдную патрыятычную школу, атрымалі добрую загартоўку, набылі веды і навыкі, неабходныя як для ўзброенай абароны Айчыны, так і для мірнай працы. І па сёння ў сваёй рабоце мы прытрымліваемся менавіта гэтых гістарычных вызначаных задач.

— Напэўна, акрамя багатай гісторыі, ваша таварыства мае і свае традыцыі?

— Так, Абарончае таварыства Беларусі акрамя слаўнай гісторыі мае і свае асаблівыя традыцыі, якімі па праву ганарыцца. Больш таго, ДТСААФ Беларусі заўсёды было адным з найлепшых у Саветскім Саюзе і неаднаразова атрымлівала высокія дзяржаўныя ўзнагароды, якія цяпер захоўваюцца ў Народным музеі гісторыі ДТСААФ у Рэспубліканскім доме Абарончага таварыства ў Мінску. Трэба адзначыць, што такога музея няма ні ў адной з краін СНД. У музеі, якому ў кастрычніку гэтага года споўнілася 25 гадоў, захоўваюцца больш за дзве тысячы экспана-

таў, якія выдатна адлюстроўваюць не толькі нашу гісторыю, але і традыцыі. Тут штодзень бесплатна праводзяцца экскурсіі, ладыцца святочныя мерапрыемствы. У 2006 годзе музей наведана каля пятнаццаці тысяч навучэнцаў школ і каледжаў, студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў г. Мінска, што гаворыць аб зацікаўленасці нашай арганізацыі.

— Як сёння выглядае структура Абарончага таварыства Беларусі?

— Сёння Абарончае таварыства Беларусі ўключае ў сябе шэсць абласных, 81 раённую і ім роўную аргструктуры, каля паўтары тысячы структур ДТСААФ і налічвае ў сваіх шэрагах звыш ста тысяч чалавек. Гэта велізарная сіла, з дапамогай якой вырашаюцца канкрэтныя дзяржаўна значныя задачы: падрыхтоўка населенства да абароны Айчыны, патрыятычнае выхаванне падрастаючага пакалення, падрыхтоўка спецыялістаў для сілавых структур і спецыялістаў тэхнічных прафесій, развіццё тэхнічных і авіяцыйных відаў спорту.

— Як вамі таварыству ўдаецца так удава спалучыць патрыятычную дзейнасць са спартыўнай?

— Сапраўды, за апошнія гады атрымалі шырокае вядомасць як грамадска карысная дзейнасць, так і спартыўныя дасягненні ДТСААФ, прычым не толькі ў Беларусі, але і на міжнароднай арэ-

не. ДТСААФ развівае больш за дваццаць авіяцыйных, тэхнічных і ваенна-прыкладных відаў спорту. Штогод ДТСААФ праводзіць больш як восемдзят чэмпіянатаў, першынстваў, Кубкаў і іншых рэспубліканскіх спаборніцтваў. Адна з прычын удалага спалучэння патрыятычнай і спартыўнай дзейнасці ў тым, што для дасягнення пастаўленых мэтаў ДТСААФ распараджаецца сучаснай вучэбна-матэрыяльнай базай: 59 самалётаў, 21 верталёт, 12 планераў, 12 025 вучобных і спецыяльных аўтамабіляў, 129 аэрадромаў...

Для правядзення абаронча-спартыўнай работы ДТСААФ мае: Рэспубліканскі вучэбна-спартыўны цэнтр, Рэспубліканскі стралкова-спартыўны клуб, Рэспубліканскі спартыўна-тэхнічны комплекс, два стадыёны па тэхнічных відах спорту, восем моталаў для гульні ў мотобол, тры аўтакарасавыя і восем мотокаросавых трас.

— Спартыўная дзейнасць перш за ўсё разлічана на дарослых ці на дзяцей?

— І на дарослых, і на дзяцей, аднак асноўны упор мы робім, канешне, на падрастаючае пакаленне. Так, у структуры абарончай арганізацыі існуюць пяць спецыялізаваных дзіцяча-юнацка-спартыўна-тэхнічных школ (СДжОСТШ) з філіяламі па ўсёй краіне: школа па стралковым спорту, па водных відах спорту, па аўтамотаспорту, па радыёспорту і авіяцыйнаму спорту. У 120 гуртках і секцыях СДжОСТШ навукаюцца каля 1480 дзяцей і падлеткаў, а лепшыя выхаванцы спартыўных школ фарміруюць зборныя каманды Беларусі на міжнародных спаборніцтвах. Толькі летас 24 выхаванцы СДжОСТШ атрымалі званні майстроў спорту Рэспублікі Беларусі.

А на апошнім чэмпіянаце Еўропы ў Бялгарыі па радыёспорту беларуская зборная заваявала 47 медалёў і заняла першае каманднае месца. Сярод юніёрна пераможцамі сталі Яўген Кахно і Настася Лагуціна. Удаля дэбют атрымаў у 12-гадовай Улады Клімовіч са сталічнай

СДжОСТШ, якая стала абсалютнай чэмпіёнкай Еўропы-2006 сярод дзяўчат ва ўзросце да 16 гадоў. Тэма дзіцячых перамог — адна з тых, пра якія можна гаварыць доўгі час. Аднак, падвёшы невядлікі вынік, магу сказаць, што ўсяго спартсмены ДТСААФ прынялі ўдзел у 33 міжнародных і міждзяржаўных спаборніцтвах, у тым ліку на 17 чэмпіянатах, Кубках свету і Еўропы імі заваявана 92 медалі, сярод якіх 31 — залаты.

— У чым вы бачыце прычыну такіх выдатных дасягненняў?

— Галоўная прычына ў тым, што з дзяццаткамі і юнакамі працуюць сапраўдныя майстры сваёй справы. Прыклад прыклад. З 1994 года кіраўніком СДжОСТШ па стралковым спорту стаў Марк Гурэвіч, які працуе ў ДТСААФ ужо 30 гадоў. Ён з'яўляецца судзёй найвышэйшай нацыянальнай катэгорыі і віцэ-прэзідэнтам Беларускага стралковага саюза. Яго выхаванцы — бронзавы прызёр алімпіады, шматразовая чэмпіёнка свету і Еўропы Лаліта Яўліеўская, сярэбраны прызёр чэмпіянату Еўропы 2005 года Уладзіслаў Кацарэнка, пераможца Кубка Балты Міхаіл Лаўроў і іншыя самыя матэіа стралкі Беларусі.

Зборная ДТСААФ па стральбе пад кіраўніцтвам Марка Гурэвіча стала ў свой час пераможцай першынства паміж краінамі СНД у Таджыкістане. За гэтыя тры выдатныя школы ўваходзяць у склад зборнай Беларусі, якая ў пачатку сакавіка возьме ўдзел у чэмпіянаце Еўропы па стральбе з пнеўматычнай вінтовай ў Францыі. Ці былі б дасягненні такіх вынікаў, каб не прафесійныя кадраўнікі? Увогуле ў арганізацыях і аргструктурах

ДТСААФ працуе больш за 2700 супрацоўнікаў, сярод якіх значная колькасць былых ваенна-служачых, высокакваліфікаваных спецыялістаў.

— Што робіцца, каб моладзь расла патрыятычна?

— Па ініцыятыве ДТСААФ у рэспубліцы штогод праводзяцца месячнікі абаронча-патрыятычнай і спартыўнай работы, прысвечаныя Дню абаронцаў Айчыны і Узброеных Сін Рэспублікі Беларусь. Усе мерапрыемствы месячнікаў арганізуюцца сумесна з Міністэрствам абароны і Міністэрствам адукацыі, мясцовымі органамі дзяржаўнага кіравання, вярстанскімі і маладзёжнымі грамадскімі аб'яднаннямі. Што датычыцца аб'ежных мерапрыемстваў, то ДТСААФ распачае іх правядзеннем патрыятычнай акцыі «ДТСААФ — моладзь, моладзь — Радзіме!» і Дзён ДТСААФ, у ходзе якіх моладзь сустракалася з ветэранамі, актывістамі і спартсменамі Абарончага таварыства.

— Што значыцца ў бліжэйшых планах ДТСААФ?

— У першую чаргу мы будзем і далей прытрымлівацца тых традыцый, якія былі ў таварыства з дня заснавання — гэта наша найважнейшая задачка. І я хацеў бы выказаць падзяку як рэспубліканскім, так і мясцовым органам улады за канкрэтную дапамогу ў разнабачковай дзейнасці нашага таварыства. І спадзяюся, што сваёй 80-гадовай гісторыяй наша таварыства змагло пераканаць усіх, што ДТСААФ з'яўляецца сапраўднай школай падрыхтоўкі да абароны Айчыны, школай мужнасці і патрыятызму.

Марына ПЫРКОВА.
Фота з прэс-цэнтра ДТСААФ.

Салон прыгажосці

ЗАГАР БЕЗ ТУРБОТ

Кожны хоча быць прыгожым, стыльным і прывабным. Гэта зразумела. Сучасны якасны саларый, які ўяўляе сабой высока-тэхналагічнае ўстройство, дапамагае вам атрымаць здаровы, роўны і натуральны загар.

Вертыкальны саларый або гарызантальны?

Цяпер, як правіла, можна сустрэць дзве мадыфікацыі саларыяў — гарызантальныя і вертыкальныя. Існуе памылковае меркаванне, што ў вертыкальным саларый загар лепшы і хутчэйшы, аднак гэта не так. Хуткасць загару залежыць ад трох фактараў, звязаных з лямпамі: колькасці, магутнасці, суадносінаў UV-A да UV-B.

Усе мадэлі саларыяў маюць свае перавагі і недахопы.

У вертыкальным саларый няма прамога кантакту са шклком і працэс загару адбываецца значна хутчэй, за пяць-дзесяць хвілін скара набыцца раўнамерны шкарлатны колер, а ў гарызантальным саларый кліент можа расслабіцца і падрамцаць, атрымаваючы роўны загар.

У некаторых мадэлях вертыкальных саларыяў існуюць спецыяльныя лямпы для загару твару, але, калі саларый не аснашчаны ліфтам, нізкаросламу чалавеку дацягнуцца да іх дастаткова складана. Добры саларый аснашчаны кандыцыянерам, стэрэастэмай, устаноўкай для ароматэрапіі, матавым шклком і іншымі прыемнымі дадаткамі.

Пры кандыцыянаванні паток паветра ідзе па спіралі, і прыемны павеў аваявае вас падчас сеанса загару.

Ароматэрапія — гэта пахі эфірных масел, якія дапамагаюць расслабіцца падчас загару і зняць стрэс. Акрамя таго, яны нейтралізуюць непрыемныя пахі, якія выпрацоўваюцца ў працэсе загару, пах азону, поту. Ароматэрапія можа паспяхова выкарыстоўвацца як у вертыкальных, так і ў гарызантальных саларый.

Матавае шкло — вельмі карысная опцыя. Пад прызрыстым шклком саларый бачны лямпы-трубы, таму матавае шкло здымае гэты дыскамфорт. Акрам таго, выпраменьванне рассяяваецца больш раўнамерна.

У добрых мадэляў унутраны дыяметр кабіны больш як адзін метр. У гарызантальных як саларый праблема могуць узнікнуць з-за анатамічнага рэльефу ніжняй часткі. Шкло такога саларый, выкананае па форме цела, з патрэбнымі згібамі і выпукласцямі, можа быць няручачна тым, хто вышэйшы або ніжэйшы за сярэдні рост. Калі контуры кліента не супадаюць са згібамі ложка, то пэўная ўчасткі скуры будуць сіснуты, такім чынам пагоршыцца кровазварот у гэтых абласцях, а загар атрымаецца нераўнамерным.

Варта заўважыць, што правільна праектаваная ўнутраная прастора, прадуманая вентыляцыя, працяглая работа лямпаў, арганічны дызайн, надзейнасць і эручнасць у кіраванні саларыйем — адметныя асаблівасці добрых, прафесійных саларый.

Існуюць таксама **крэслы-саларый** (абсталяваныя лямпамі для твару, рук і зоны дэкальце, якія «сухка зрываюцца») і турбасаларый, у катэгорыю якіх трапіла ўсё, што абсталявана апрамаўстанкамі, аўдыё сістэмамі, вібрамасажнымі і гідрамасажнымі прыладамі, пад'ёмнікамі, кнопкай выкліку персаналу. Але на самай справе прыстаўка «турба» азначае наяўнасць магутнай сістэмы ахаладжэння, дзякуючы якой саларый доўгі час можа працаваць без перапынку.

Да слова, які б саларый вы ні выбралі, для атрымання аптымальнага загару рэкамендуецца загарар не больш як два разы на год па 15—20 сеансаў. Звычайна сярэдні цыкл складае 8—10 паслядоўных сеансаў з інтэрвалам у 1 дзень. Працягласць загару ў саларый залежыць ад тыпу скуры і тэхнічных характарыстык саларый (магутнасць, колькасць лямпаў).

Калі вы **лёгка абгараете**, варта абавязкова папрэздзіць аб гэтым спецыяліста, які з вамі працуе, і лепш пачаць са слабай устаноўкі, якая толькі прагравае скуру. Тым, хто мае **светлую скуру**, больш падыходзіць лямпы нізкага ціску; **смугласкуры**, адпаведна, высокага. Шчаслівым удаальнікам **смуглай скуры і цёмных валоў** таксама не варта злоўжываць штучным сонцам, працягласць працэдур у любым выпадку не павінна перавышаць 30 хвілін. Не забудзьцеся расказаць урачу аб лекарстве, якія звычайна прымаеце. Вельмі часта саларый не спалучаецца з некаторымі лекараствамі. Напрыклад, калі вы карыстаецеся працізапачкавымі гарманальнымі таблеткамі, то саларый вам хутчэй за ўсё будзе праціпаказаны. Памятайце, што перадзіроўка ультрафіялету прыгнае іміунітэт, таму пасля загару вельмі лёгка падхапіць любое рэспіраторнае захворванне. Загар у саларый праціпаказаны тым, у кого вялікая колькасць радзімак, а таксама тым, у кого былі сваякі з меланомай (злаякасная пухліна).

Каб атрымаць прыгожы роўны загар, саларый трэба наведваць не радзей як 2-3 разы на тыдзень, а для падтрымання дасягнутага эфекту дастаткова аднаго разу. За некалькі гадзін да працэдур пажадана зняць усю касметыку з твару і цела, таму што яна можа стаць прычынай раздражнення і няроўнага, плямавага, загару. Перад працэдурай пажадана апрацаваць цела і твар касметычнымі сродкамі, прызначанымі спецыяльна для саларыяў. Яны ўзмацняюць інтэнсіўнасць загару, знікаюць страту вільгаці і змякчаюць агрэсіўнае ўздзеянне ультрафіялету на скуру. Сёння выпускаецца дастаткова спецыяльных сродкаў для штучнага загару. У добрым салоне вам абавязкова прапануюць прапараты тых фірмаў, якія ў іх маюцца і з якімі ў іх заключаны эксклюзіўныя дагаворы. Але калі да стану вашай скуры і прынесеныя вамі з дому прапаратам аднаўсцця раўнадушна, то лепш такія салон пакінуць наогул.

Абавязкова выкарыстоўвайце сонцаахоўныя акулеры, а ў добрых саларыйх вам абавязкова прапануюць акулеры-шкарлупкі, якія абараняюць які самі вочы, так і мяккую скуру вакол іх. У тым выпадку, калі вы кантактуеце са штучным сонцам рэгулярна, лепш мець уласныя акулеры з дастаткова ступенню абароны.

Сродкі для загару

Важнейшы крок да прыгожага загару — падбор касметычных сродкаў, якія дазваляюць не толькі атрымаць роўны загар, але і зрабіць скуру вільготнай, згладзіць дробныя маршчыны і папрэздзіць іх з'ядзенне. Выкарыстоўваючы прафесійныя сродкі для загару, вы атрымаеце максімальна эфектыўны загар.

Для загару ў саларый рэкамендуецца выкарыстоўваць спецыяльныя касметычныя сродкі. Яны дапамагаюць атрымаць інтэнсіўны, прыгожы і ўстойлівы загар. Акрамя таго, пры выкарыстанні спецыяльных сродкаў вынік дасягаецца хутчэй. Касметыка для загару ў саларый валодае ўласцівасцямі абароны і догляду скуры. Такім чынам, вы не толькі атрымаеце жаданы эфект загару, але і не прычыніце шкоды сваёй скуры і здароўю.

Да касметычных сродкаў адносяцца: бронзеры або бранзанты, акселератары загару, сродкі аўтазагару.

Бронзеры або бранзанты ўтрымліваюць фарбавальныя рэчывы. Загар утвараецца за кошт звычайнага афарбоўвання скуры. Пры нанясенні на скуру бронзера яна адразу набывае адценне загару. Недахопамі бронзераў з'яўляюцца няўстойлівасць фарбы, якая можа пры падпаданні вільгаці растарвацца і пачкаць адценне, а таксама няўстойлівасць загару, у выніку чаго ўзнікаюць светлыя плямы на скуры.

Акселератары загару садзейнічаюць павелічэнню колькасці пігменту, які сінтэзуецца ў скуры. Самым вядомым акселератарам з'яўляецца тыразін. Гэта амінакіслата з'яўляецца папярэднікам у доўгім ланцужку сінтэзу меланіну. Трапляючы на скуру, тыразін адной толькі сваёй прысутнасцю ў вялікай колькасці выклікае жаданне ў меланінагэтаў (клетак, якія выпрацоўваюць пігмент) паскарар працэс загару. Эксперты адной з самых уплывовых арганізацый у фармацэўтычным свеце — FDA (Food and Drug Administration) у ШІА — не рэкамендуюць выкарыстоўваць тыразін для загару. Даных аб шкодным уплыве гэтай амінакіслаты пры такім варыянце выкарыстання няма, аднак даных аб бяспецы таксама няма.

Сродкі для аўтазагару змяняюць колер верхніх слаўў скуры штучным шляхам. Такі загар атрымаецца не больш як тыдзень, наступова святлее, калі не выкарыстоўваць сродкі для аўтазагару паўтарна.

Аўтазагар можна прымяняць круглы год без абмежаванняў. Варта памятаць, ультрафіялет не толькі лечыць, ён жа абязводжае і заўчасна старыць скуру, можа ўзмацніць некаторыя захворванні, правакаваць анкалагічныя захворванні або прывесці да іншых нежаданных наступстваў. Менавіта таму, перш чым адправіцца ў саларый, абавязкова пракансультуйцеся з урачом. Ён вызначыць ваш тып скуры і падкажа, як доўга вы можаце загарар без шкоды для свайго здароўя. І, натуральна, абавязкова старанна падыходзіце да выбару салона з саларыйем, знайдзіце аб ім усю неабходную інфармацыю, даведчыцеся аб кваліфікацыі спецыялістаў і, па магчымасці, улічыце рэкамендацыі пастаянных кліентаў.

Анастасія ФАНДО.

Захапленне АПАКАВЫЯ ЦУДЫ

Іду па калідорах агульнаадукацыйнай сярэдняй школы з харэаграфічным ухілам № 179 г. Мінска. На сценах — розныя прыгожыя карціны, якія, дарэчы, зробленыя рукамі вучняў і настаўнікаў школы. Спыняюся каля яскравай выявы маладога сабакі. «Як добра намалевана!» — не вытрымліваю, кажу ўсьлях. «Гэта намалевана, а зроблена з... апілак!» — чую за спінай голас кіраўніка гуртка «Чароўная мазаіка» Алены Есіс. «Чароўная мазаіка» — адзіны ў рэспубліцы гурток, дзе робяць дэкаратыўныя пано з апілак.

— Рабіць вось такія пано — адначасова цікава і складана, — расказвае кіраўнік гуртка Алена Есіс. — Хоць адна работа выконваецца не вельмі доўга — недзе 2—3 тыдні, але тэхналагічны працэс патрабуе ўмення.

— Дык гэта не для ўсіх? — здзіўляюся я.

— Што вы! — усміхаецца Алена Яўгенаўна. — Да мяне ў гурток прыходзяць як адзінаццацікласнікі, так і перша-класнікі! І ўжо праз колькі часу вывучаюцца сваімі працамі перад бацькамі!

Заходзім у клас, дзе ўжо кіпіць праца. Нехта выбірае колер апілак, нехта шукае патрэбныя пэндзаль... Некалькі дзвючыннак ўжо абкружылі свайго кіраўніка — «параіцца, як лепш».

— А мы ўчора з конкурсу вярнуліся! — падбігае да мяне з класем у руках вясёлая дзвючынна.

— Гэта так! — горда гаворыць Алена Яўгенаўна. — Ра-

мі прыгожы цыкл пано на тэму «Мастацтва народаў свету», праца над якім, дарэчы, яшчэ працягваецца.

— Нашы пано вісяць па ўсёй школе, — заўважае Алена Яўгенаўна.

Адразу некалькі чалавек цягнуць мяне на калідор.

— Мы вам усё пакажам! Вось гэта — маё! А гэта — маё! А маю яшчэ не павесілі! — чую з усёх бакоў.

— Ведаеце, а мая мама таксама захапілася апілкамі, — шпача мне па сакрэтну Ганна Дзельчанкава. — Ёй так спадабаліся мае працы, што яны аднойчы прыйшлі да Алены Яўгенаўны, распытала, што я рабіць... Запар у нас дома «Конь» вісіць, жакога яна сама і зрабіла...

— А ці прадаеце вы свае работы? — пытаюся ў Алены Есіс.

— Не! — усміхаецца яна. — Хоць у нас ёсць некалькі прапаўноў купіць пано беларускага герба і сцяга з апілак. Гэта — адна з першых нашых работ, самая лепшая.

— Свае работы мы дорым! — усмешваюцца дзвючынны.

— Гэтыя работы — невядлікія кавалачкі нашай душы, — дадае кіраўнік гуртка. — А душа, як вядома, за грошы не прадаецца...

Марына БЕГУНКОВА.
Фота аўтара.

ЗАПЛАНАВАНА НАЦЫЯНАЛЬНАЕ ДАСЛЕДАВАННЕ ПА НАРКАСПАЖЫЎЦАХ

Тэндэнцыя распаўсюджвання падрабленых лекаў аказалася ў цэнтры ўвагі аўтараў штогадовага даклада Міжнароднага камітэта па кантролю над наркотыкамі. Аб гэтым журналістам паведамляе старшыня ААН/ПРААН у Рэспубліцы Беларусь Дзьмітрый Султангалу. Паводле яе слоў, існаванне рынку, якія не рэгулююцца, у дадзенай галіне прыводзіць да таго, што спажываюцца збываюцца некандэцыійныя, а часам нават смяротна небяспечныя рэчывы. Згодна з данымі Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, у краінах, якія стаяць на шляху развіцця, падрабленымі лічацца ад 25 да 50 працэнтаў усіх ужывальных лекаў.

У Беларусі падобныя разлікі не праводзіліся, аднак можна меркаваць, што ў большай ці меншай ступені праблема датычыцца і яе. Безумоўна, у нас ніко не адмяняў пастаянны кантроль за лекавымі прапаратамі, працэдуры ліцэнзавання. Аднак палкоўкі гаворка ідзе пра рынкі, якія не рэгулююцца, то тут бяспэка грамадзян у многім залежыць ад іх саміх.

Так, значная ўвага ўдзяляецца ў дакладзе шырокай распаўсюджанасці злоўжывання прадпісанымі лекамі і лекамі для пахуджэння. Начальнік упраўлення па нарканякантролю і процідзеянню гандлю людзьмі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь Алег Япарскі адзначае, што ў Расіі, напрыклад, зафіксаваны выпадкі продажу таблетак для пахуджэння або прапаратаў для нарочывання мышачнай масы з утрыманнем наркарэчываў, зольных выклікае залежнасць. У рознічных гандаль, праўда, такія «таблеткі» не трапляюць.

Незаконны абарот мае дачыненне не толькі да лекавых, але і да ўласна наркатыхчых рэчываў. Першае месца па маштабах злоўжывання ў Еўропе па-ранейшым мае канабіс, на другім — какаін. Ужыванне геранію ў краінах Заходняй і Цэнтральнай Еўропы крыху зменшылася, у той час як ва Усходняй Еўропе, перш-наперш у краінах СНД, вырасла. Уласна ў Беларусі адбываецца пераарыентацыя з геранію на сінтэтычныя наркотыкі.

Зараз на наркалагічным ўліку знаходзіцца звыш 9,8 тысячы чалавек. Рэальную ж колькасць наркаспажываўцоў плануецца ўстанавіць падчас нацыянальнага сацыялагічнага даследавання, запланаванага ў межах рэалізацыі трэцяй фазы Беларуска-Украінска-Малдаўскай праграмы па барацьбе з незаконным абаротам і гандлем наркатыхчымі сродкамі (БУМАД). Першыя два этапы праграмы прайшлі ў 2003—2004 і 2005—2006 гадах, калі былі, напрыклад, аснашчаны 10 КПП на дзяржаўнай граніцы Беларусі, падраздзяленні МУС па процідзеянню незаконнаму абароту наркотыкаў, створаны Цэнтр маніторынгу за наркотыкамі і наркаспажываннем, апублікавана першая нацыянальная справаздачка па наркотыках. У межах БУМАД-3 (2007—2008 гг.) плануецца правесці больш маштабныя кампаніі па прафілактыцы наркаманіі сярод маладых людзей.

Святлана БАРЫСЕНКА.

ФУТБОЛЬНЫЯ «ЗОРКІ» СУПРАЦЬ БЕДНАСЦІ

Два паслы добрай волі Праграмы развіцця ААН (ПРААН) — легендарны сусветнага футбола Ранальда і Зідан — заклікалі іншых футбольных «зорак» узяць ўдзел у матчы, прысвечаным барацьбе з беднасцю.

Футбольны «Матч супраць беднасці: Ранальда і сябры супраць Зідана з сябрамі» адбудзецца 19 сакавіка ў Марсэлі (Францыя

КРАЙ ЧАБАРОВЫ

«МАРКО» — ГЭТА ЦЁПЛА!

Дарагая рэдакцыя газеты «Звязда»!
 Хачу звярнуцца да вас з адзінай просьбай расказаць на старонках вашай газеты аб выдатных людзях калектыву СТАА «Марко». Г. Віцебска, якія для мяне зрабілі прыемыя сюрпрызы. Яны заслужваюць таго, каб вы расказалі пра іх не з мэтай рэкламы, а проста ацаніць іх па заслугах за тую ўвагу, чупасць і разуменне з іх боку ў адносінах да мяне, пенсіянера.

З надыходам зімы я хадзіў з аднаго магазіна абутку ў другі. І нарэшце прайшоў у фірменны магазін у г. Бабруйска «Марко». Там я і знайшоў тое, што так доўга шукаў — боты. Гэта былі дзюхтоўныя і эластычныя, добрай якасці боты. Яны мне спадабаліся з першага погляду. Звычайна такія словы гавораць пра жанчын. Але вось бяда! — яны аказаліся не майго памеру, а майго не было. І я сказала мне прадавец, сезон ужо заканчваецца і гэты мадэль знімуць з вытворчасці, прыоўдучь хутчэй за усё на новую. Я ўсё ж папрасіў у яе адрас фірмы і вырасіў звярнуцца праміа да кіраўніцтва фабрыкі. Час шлоў, і я ўжо, шчыра кажучы, і не чакаў атрымаць адказ. Але вось аднойчы зазваніў тэлефон і я, зняўшы трубку, прыемна здзіўлены, і гэта мяне расчудліва праміа да слёз, калі жаночы голас мне сказаў, што вам, Валерыі Міхайлавічу, мы зрабілі боты і вышлем іх на магазін. Яна назвала Валаянцінай Уладзіміраўнай. Я ёй так дзякаваў за гэта, вы ўявіць сабе не можаце, як я быў абрадаваны ў той дзень. Ёсць у нас яшчэ такія добрыя людзі. А зараз, калі я пішу гэтыя радкі, — такі мороз! Але ён мне ўжо не страшны! Дзякуючы гэтым людзям! Дзякуй ім за іх добрае сэрца!

З павагай Валерыі Міхайлавіч СІДАРЭНКА, г. Бабруйск, 24.02.2007 г.

Коні лёталі, як птушкі

У Гомельскім цэнтры алімпійскага рэзерву па канюму спорту адбыліся міжнародныя адборачныя да чэмпіянату Еўропы спаборніцтва па пераадоленню перашкод сярэд юнакоў і міжнародныя спаборніцтва сярэд дарослых па пераадоленню перашкод так званых узроўню дзюх зорак (максімальная вышыня перашкод — 145 сантыметраў). У іх удзельнічалі спартсмены Беларусі, Расіі, Латвіі, Літвы і Эстоніі.

Поспех тут спадарожнічаў спартсменам нашай краіны. У маршруце да 120 сантыметраў сярэд юнакоў першай была Святлана Рубан на кані Вярба, а на маршруце з вышынёй перашкод да 125 сантыметраў перамогу сцягваў Віталей Салабай на Фабрыканце. Ён жа выйграў Гран-пры і на вышынні перашкод 130 сантыметраў. Сярэд дарослых на канюры (вышыня 120 і 135 сантыметраў) двойчы вызначыўся Андрэй Сцяпаненка на Напору, а на канюры (130 і 140 сантыметраў) — латышы Санта Маспанс на Санрэмэ і Дайніс Озалс. Упрыгнжаннем першага дня спаборніцтва былі скачкі на магутнасць. Максімальна вышыню — 180 сантыметраў узяў наш Сяргей Пятроў на Лотасе.

На другі дзень спаборніцтваў (фінал сярэд дарослых спаборніцтваў) разыгрываўся Гран-пры на Кубак Гомельскага аблвыканкама. Вышыня 12 бар'ераў тут складала 145 сантыметраў пры колькасці 15 скачкоў. Перамогай дасталася нашаму Аляксандру Сарачаву на Корску.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Інфарм-укол ЧАСНОК НА ХАЛЕСТЭРЫН НЕ УПЛЫВАЕ

Натуральныя часнок, таксама як і біядабавкі з яго актыўнымі кампанентамі, не зніжае узроўню шкоднага халестэрыну ў арганізме, а значыць, не папярэджае сардэчна-сасудзістай захворанні, мяркуюць амерыканскія вучоныя.

Каштоўныя вартасці часнку, які быццам бы зніжае узровень дрэннага халестэрыну (ліпапратэіду нізкай шчыльнасці) ў крыві, пацверджаныя шматлікімі лабараторнымі даследаваннямі. Карыснасць часнку звязваюць з утрыманнем у ім аліцыну. Лічыцца, што гэта рэчыва пераадавае фарміраванню шкоднага халестэрыну ў арганізме. Тым не менш аўтары новага даследавання на працягу 6 месяцаў назіралі за кантрольнымі групамі, але ні ў адной з іх не выявілі зменненні ўзроўню халестэрыну.

ГАЛУАНОМУ МОЗГУ — ГОРЫЧ КАКАВЫ

Вучоныя прыйшлі да высновы, што какава вельмі карысна для галаўнога мозга.

У бабах какавы ўтрымліваюцца вельмі карыснае рэчыва — антыаксідант флаванол, які паляпшае кровазварот мозга. Праблема талкаў у тым, што далёка не ўся какава, якая шырока прадаецца ў магазінах, утрымлівае дастатковую колькасць флаванолу. Гэта абумоўлена тым, што дадзеныя антыаксіданты надае напою горкі смак, з-за чаго ён выдаляецца падчас вытворчасці.

ГРОДЗЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ АВАРЫЯ АДБЫЛАС КВА ВЕСКІ КЕНЦІ ЛІДСКАГА РАЁНА. УСЕЯНЫ ВЯЛЫКАМІ УЧАСТКАМ АУТАДАРОГІ МІНСК—ГРОДНА, ЧАТЫРЫ МАШЫНЫ, ШТО СТАЯЛІ ХААТЧЫНА, І МІКРААУТАБУС, ЯКІ ЛЯЖАЎ НА ПРАЗЕЙНАЙ ЧАСТКІ...

Вадзіцелі двух МАЗаў, якія рухаліся ў бок сталіцы, прыйшлі ўправа на ўмашчанаю ўзбечню і знізілі хуткасць, саступаючы дарогу спадарожнаму мікрааўтобусу «Форд-Транзіт». Раптам гружаныя яблычкі аўтапоезд «Вольва», што імяў на сустрэчу, і якім кіраваў грамзданін Рэспублікі Польшча, рэзка змяніў кірунак руху.

Перамяшчаючыся ўлева, фургон урэзаў у мікрааўтобус. Як вынік, апошні страціў кіраванне, перасек палясу сустрэчнага руху і апынуўся ў кювеце. Юнак, які кіраваў «Фордам», атрымаў цяжкія траўмы.

Працягваючы хаатычны рух, «Вольва» сутыкнулася з МАЗам, а пасля з іначым мікрааўтобусам, які ехаў следам за «Фордам».

Вельмі моцнага ўдару кузаў «Фольксвагена» не вытрымаў. Мікрааўтобус разарвала на часткі.

Яго вадзіцель ад атрыманых траўмаў адрыва памёр. Такое ж здарылася і з ванавам і ДТЗ вадзіцелем аўтапоезда «Вольва».

Уступленне ў сілу з 1 сакавіка новага Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях дазваляе дзяржаўна-праваахоўным органам пры ў адносінах да вадзіцеляў, якія ажыццяўляюць міжнародныя аўтаперавозкі і дзеляцца сабе паручаць рэжым працы і адпачынку. За такога кіталу дзеянні прадугледжаны штрафы ў памеры ад чатырох да пяцідзесяці базавых велічынь.

Сяргей РУДНІК, начальнік упраўлення ДАІ УУС Гродзенскага аблвыканкама.

«Сэрца ў попел няшчадна спаліў...»

11 сакавіка спаўняецца 120 гадоў з дня нараджэння Алеся ГАРУНА — беларускага паэта, пісьменніка, драматурга.

Яго сапраўднае прозвішча — Прушынскі Аляксандр Уладзіміравіч. Нарадзіўся ён у 1887 годзе ў Мінску ў беднай сям'і выхадцаў з Навагрудскага павета.

Алесь тры гады вучыўся ў царкоўна-нарыходскай школе ў Мінску, потым яшчэ тры гады — на доваапрацоўчым аддзяленні рамесніцкага вучылішча. З 1902-га працаваў сталаром у розных майстэрнях, на мабэлавай фабрыцы.

За ўдзел у рэвалюцыйным руху яго арыштавалі ў сакавіку 1907 года, заслапі ў Сібір.

Думы ў чужыне былі пра Беларусь. І па-беларуску.

Вось калі табе трываць не хоціць змогі, І цяжкім здацца крэйж табе і доля вельмі злой, Не трыба, сын, шукаць лягчэйшае дарогі, — Ідзі старой.

З няволі вызваліла Лютаская рэвалюцыя — у верасні 1917-га Алесь Гарун вярнуўся ў Мінск, актыўна займаўся грамадска-палітычнай, літаратурнай і публіцыстычнай дзейнасцю... Але з Сібіры Алесь Гарун вярнуўся хворы на сухоты. Памёр ён у 33 гады.

Алесь Гарун — найбольш вядомы псеўданім пісьменніка. Свае творы ён друкаваў і пад псеўданімамі А. Сумны. Нібы прадачуваў свой не-зайздросны лёс...

Тацяна ПАДАЛЯК.

Мусяць, не! Бо і іншым у пору У цябе гаспадарыць наўчыцца.

Светлы розум твой, брат, Але дзеткаў Ад цябе, як і ўсё, адбіралі І на бацькаўскі родны палеткаў Працаваць-памагаць не пушчалі.

Хто хацеў, той і смеў рабаваці, Без прыпросу з'яжджалі гасці — Абдзяраць, аб'явіць, апаіць І крышыць гаспадарска кіосці.

Можа б, ты і памір і загінуў, Каб не вешчая мова Баяна. Хто ж быў добры, яе хоч пакінуў? Як жа так, што яшчэ не забрана?

Бо што бачылі гасці-герцы — І змялю, і лясцы, і кілімы, — Усё забралі. А мову ў сэрцы, У сваім сэрцы хавалі-нясілі мы.

Дык шануй, Беларус, сваю мову — Гэта скарб нам на вечныя годы; За пашану радзімаму слову Ушаную нас брацтва-народы! 1910

СВАЯ СПРАВА

Вытокі — з бацькоўскай хаты

Толькі адтуль пасля праверкі прыйшоў пацвярджэнне: Міша Пашук з дзіцячых гадоў на канікулах дапамагаў мясцоваму саўгасу з свайей пасвіцы, то цялят даглядаць, то сена нарыхтоўваць, то буркакі ад пустацельна выратоўваць. Таму яго і аформілі працоўную кніжку. У гуртцы ж са мною Міхалі Мікалаевіч расказаў, што ў іх сялянскай сям'і ішоў шасцёрка дзяцей, прычым двое — прыёмныя. І ўсё ў сваім старанні зарабіць куюк хлеба раўняліся на бацькоў, Міхалая Ляўрэнавіча і Надзею Міхайлаўну.

Малады спецыяліст з жонкай апынуўся ў 1976 годзе ў калгасе «Герой працы» Магілёўскага раёна, дзе яго прынялі на пасадку паляўнага інжынера. Затым — такія ж пасадкі ў калгасе «Прагрэс» Рагачоўскага раёна і на Жлобінскай птушкафабрыцы. Тут воль у поўную сілу і раскрыўся талент інжынера-механіка.

Яго шанавала Масква

Так, па яго ініцыятыве на прадпрыемстве быў уведзены ў строй дзюхчыны свой кармацэк, здольны вырабляць камбікорм з высокай дакладнасцю дазачы, нізкімі энергазатратамі і вялікай прадукцыйнасцю. Была таксама зменена і тэхналогія забое птушкі. Замест ранейшай пагадзінай аплаты ачысты птушкіаў ад памёту ўявілі новаму, так званы зваротны адлік. У яго чым заключалася? Калі раю ў птушчыну памерам 1100 квадратных метраў тры чалавекі наводзілі парадак за 120 рублёў (ішлі 80-я гады) на працягу дзюх тыдняў, дык цяпер ім аб'явілі: калі гэту работу яны выканваюць за пяць дзён, то атрымаюць тыя самыя грошы, калі ж за шэсць ці сем, то заробяць, адпаведна, 100 і 50 рублёў.

Матэрыяльная зацікаўленасць падахоўца выкажыўца да таго, што яны пачалі спраўляцца з работай... за адзін дзень. А гэта павялічыла па часе так званы санаторна-гігіенны прамежак і давала магчымасць раней запуская чарговую партыю птушкі, што было важна для вытворчасці. Праўда, людзі баіліся, што аб'яднае не запаліцца, але асіярога была дарэмнай. Тое ж самае было зроблена і з вадзіцелямі, якія атрымалі права пільнаваць свой рабочы дзень па дастаўцы з Бабруйска пільнаваць. Хошач — вязы яго ўначы, хошач — раніцай. Зборач час — можаць потым узяць свабодны дзень. І гэтак далей.

Карацей кажучы, такія воль распрацоўкі за кароткі час дазволілі прадпрыемству з адстаючых выйсці ў перадавікі: яно шэсць гадоў атрымлівала залатую медаль СССР і яго вопыт укараняўся на многіх птушкафабрыках краіны. Галоўны ж інжынер Міхалі Пашук быў адзначаны вялікай грашовай прэміяй, і яму быў чаргі выдзелілі «Жыгулі» (людзі старэйшага пакалення ведаюць, што гэта азначала ў пачатку 80-х гадоў).

МІКРААУТАБУС РАЗАРВАЛА НА ЧАСТКІ

Самая буйная з пачатку года ў Гродзенскай вобласці аварыя адбылася квалі вёскі Кенці Лідскага раёна. Усеяны вялікамі ўчасткам аўтадарогі Мінск—Гродна, чатыры машыны, што стаялі хаатчына, і мікрааўтобус, які ляжаў на празейнай частцы...

Вадзіцелі двух МАЗаў, якія рухаліся ў бок сталіцы, прыйшлі ўправа на ўмашчанаю ўзбечню і знізілі хуткасць, саступаючы дарогу спадарожнаму мікрааўтобусу «Форд-Транзіт». Раптам гружаныя яблычкі аўтапоезд «Вольва», што імяў на сустрэчу, і якім кіраваў грамзданін Рэспублікі Польшча, рэзка змяніў кірунак руху.

Перамяшчаючыся ўлева, фургон урэзаў у мікрааўтобус. Як вынік, апошні страціў кіраванне, перасек палясу сустрэчнага руху і апынуўся ў кювеце. Юнак, які кіраваў «Фордам», атрымаў цяжкія траўмы.

Працягваючы хаатычны рух, «Вольва» сутыкнулася з МАЗам, а пасля з іначым мікрааўтобусам, які ехаў следам за «Фордам».

Вельмі моцнага ўдару кузаў «Фольксвагена» не вытрымаў. Мікрааўтобус разарвала на часткі.

Яго вадзіцель ад атрыманых траўмаў адрыва памёр. Такое ж здарылася і з ванавам і ДТЗ вадзіцелем аўтапоезда «Вольва».

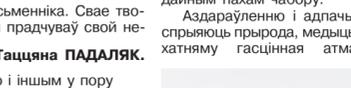
Уступленне ў сілу з 1 сакавіка новага Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях дазваляе дзяржаўна-праваахоўным органам пры ў адносінах да вадзіцеляў, якія ажыццяўляюць міжнародныя аўтаперавозкі і дзеляцца сабе паручаць рэжым працы і адпачынку. За такога кіталу дзеянні прадугледжаны штрафы ў памеры ад чатырох да пяцідзесяці базавых велічынь.

Сяргей РУДНІК, начальнік упраўлення ДАІ УУС Гродзенскага аблвыканкама.

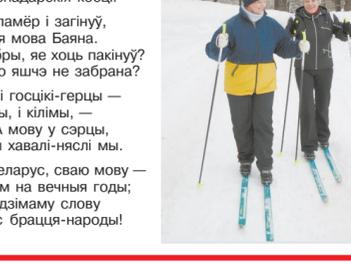

За дваццаць кіламетраў ад Баранавічаў сярэд хаваега лесу размясціўся санаторый Баранавіцкага станкабудуўнага завода ЗАТ «Атлант» «Чабарок». Гэтыя мясціны ў лобчы час вабяць цішыню і некрутанай прыгажосцю навакольна. Нават цяпер падаецца, што марознае паветра на ўжол утуплых карпусоў і на заснежаных сцяжынках напоена жыццядарным пахам чабору.

Аздараўленню і адпачынку тут спрыяюць прырода, медыцына і пахатныму гасціннаму атмасфера.

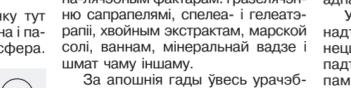
За апошнія гады ўвесь урачэбны і сярэдні медлерсанай прайшоў перападрыхтоўку — гэта спартрэабілітатэрапія, каб эфектыўна выкарыстоўваць унікальнае дыягнастычнае і лячэбнае абсталяванне (напрыклад, устаноўку для падаводнага вышчэжэння пазваночніка, якая дзейнічае ў спецыяльным басейне, ці галакамеру, дзе атмасфера

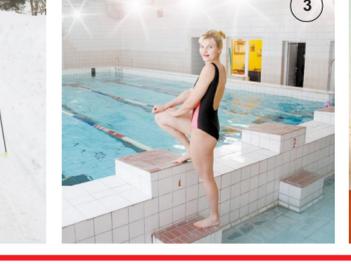
— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

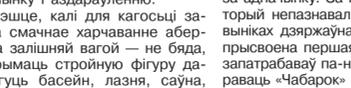
— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

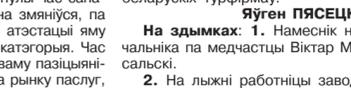
— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала, закардывалася. Працуе зараз у адным сельгаскааператыве і з алкаголем з тэй часоў развіталася. Колькі мяне ні ўгаворваў бугалтар, што трэба замаскіраваць нека ў загадзе прычыну выдачы той прэміі (у краіне па-гар-

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

У Шалей — фінансавы дабрабыт, а ў Казярогаў — прафесійны рост...

Авен. Настае спрыяльны перыяд. Нам нават крыўна не па сабе ад дабрабыту, які ствараецца. Не хвалюцца. Важны падзеі могуць адбыцца ў дзевяцім жыцці. Дзявядзеца тлумачыць свае погляды ў дачыненні да працы. У панядзелак лепш завяршыць справы, якія засталіся, а пачынаючы з аўторка, задумайцеся аб рэалізацыі новых планаў. Не забывайце на паўсядзённым прабытце ў сямейных адносінах усё будзе на радкасць добра.

Цяцц. Усю ўвагу неабходна засяродзіць на пытаннях, звязаных з работай. Пастарайцеся не фарсіраваць падзеі, дазваляюць ім плаўна ўваходзіць у ваша жыццё. У панядзелак неабходны асіярохнасць і ўвага ў выкананні любых спраў. Дзень спрыяльны для паездак і падарожжаў. У аўторак лепш не пачынаць нічога новага і быць больш карэктнымі, чым звычайна, пры зносінах з начальствам. У пятніцу будзеце больш асіярохныя ў размовах з калегамі, сяньце за сваімі словамі. У выхадныя вас можа ахапіць творчы парыв. Пастарайцеся пераўтварыць думкі ў штосць рэальнае. У нядзелу выкарыстоўвайце кожную магчымасць каб падаравацца і адпачыць.

Блізніцы. Дзвядзеца змагацца за ўмацаванне аўтарытэту. Не абходна будзе дазвацца, што вы здольныя пераадолець усё цяжкае. Пастарайцеся ў другой палове тыдня паабяцаны кантактаў з дзевяцім партнёрамі: вялікая рызыка з-за дрэбязі разбурыць шматбагачына сувязі. У чацвер вас будуць правакаваць на высвятленне адносінаў — не уступайце ў канфлікты, тым больш з блізкімі і дарагімі вам людзьмі, інакш можаце надуцца з імі пасварыцца. У пятніцу рашонне прафесійных пытанняў неабходна адклічы ўбок. Займіцеся планаваннем адпачынку, гэта будзе вельмі важна для вас.

Рак. Многім справай, якія хвалюць, станюча вырашаюцца. У сярэдзі правіце асіярохнасць у дачыненні да новых ідэй і веаніяў. Не выключана, што вас аздадаць сябрны, падкінуць якую-небудзь праблему. У чацвер ні ў якім разе не пачынае расховацца каштоўную энергію дарэмна — не будзе мала, а спраў — многа. Скандэчцеся на мэце — і туды ўспрымаюць пераходку зможце пераадолець. У пятніцу дзвядзеца ад часоў адмовіцца ў ім будучыні — задача няпростая, але выканальная. Увечары гэтага дня вас можа чакаць шумная кампанія — не адмаўляйцеся ад магчымасці адпачыць з сябрамі.

Лей. Нават калі вы вельмі знясілы, не варты грэбаваць зносінамі з новымі людзьмі. Знаёмства, якія адбудуцца на гэтым тыдні, саслужач вам добрую службу ў далейшым, калі вы ўжо забудзецеся, пры якіх абставінах гэты быць самымі нечаканымі і, часам, нават няёмкімі. Усякая спроба падумаць пра будучыню будзе вылівацца ў мары аб падарожжы і адпачынку ў камфортнай абстаўцы — будаўніцтва бізнэс-планы дарэмна. У пачатку тыдня не варты актыўна працягваць ініцыятыву: пакакайце, пакуль вас папрасіць, тады і развернецца ва ўсім сваім бліскі. У сярэдзі тыдня вас будзець то пераацэньваць, то неадацэньваць, у выніку чаго можа з'явіцца многа работ і сапсучэнага настрай.

Дзевя. Настае спрыяльны перыяд для рэалізацыі многіх пачынанняў. Вы све не пазнаеце — станаеце больш энэргічнымі, актыўнымі, вынаходлівымі, чым звычайна. Раскрываючы творчы пачынальнік, вы будзеце ў ім чарпачы сілы. Справы пойдзюць лёгка, трэба толькі накіраваць сваю энергію ў патрэбнае рэчыва, падтрымліваючы асабісты рух і пачуццё падзей. У гэты час вам няцяжка будзе падніцца ўверх па службовай лесвіцы, разбагацець, сустраць людзей, якія змогуць ака-

— А аднойчы, — расказваў мне Міхалі Мікалаевіч, — я замахнуўся на такі эксперымент. Працавала ў нас адна дагледчыца жывёлы. Добра працавала, бяс парухнаўня. Але ўдарылася ў спіртное. Дык я паабяцаў ёй, што калі яна вытрымае без яго тры месяцы, то атрымае прэмію ў трыста рублёў, аб чым будзе сказана ў маім пісьмовым загадзе. І што вы думаеце: вытрымала

ПАНЯДЗЕЛАК, 12 САКАВІКА

6.10 Серыял «Усё змяшлася ў доме...». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 19.00, 0.05 Навіны. 7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».

13.45 Урокі англійскай мовы. 14.00 Дзіцячы сеанс «Рыплі ў пошуках неверагоднага».

15.00 Дак. серыял «Самыя дзіўныя святы свету». 16.00 Серыял «Максімо ў мамі сэрцы».

17.00 Дак. серыял «Самыя прыгожыя дамы свету». 18.00 Акцэнтны. 18.15 Серыял «Сага аб Фарсайтах».

20.50 Серыял «Па імені Барон...». 22.40 Дак. серыял «Пераможшы смерць».

23.15 Серыял «Сталін. Live». 7.00 «Сад і агарод». 7.10 Маст. фільм «Мачаха».

8.45 «К-гульня». 9.00 «Клуб 700». 9.30 «Гурман-клуб». 9.50, 18.00 Серыял «Палюбоўні пустыні».

11.00 Маст. фільм «Канчатковы аналіз». 13.00 «Лаві момант!». 13.15 «Тэлечат — «8 канал».

16.40 «Навіны кіно». 16.55 «Сон». 17.00 Серыял «Спрэчка». 19.00 Серыял «Апошні міф».

19.20 «Топ-8». 19.30 «Сад і агарод — плюс». 19.40 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы».

20.45 «Вечарніца». 21.00 Інфармбюро «Міжнароднае». 21.05, 23.30 Метэзапрагноз.

22.05 «Хакэй. Формула гульні». 22.25 Серыял «Чаго бяцца мужчыны, або Сэкс у невыяўленай горадзе».

23.40 Камедыя «Клеркі». 6.05, 17.20 «Міншчына». 6.15 «3 чаго пачынаецца раніца».

7.30 «Тыдзень». 8.45 «Вялікая снаданне». 9.20 «Народжаныя ў СССР».

21.00 «Стылет». Серыял. 1-я серыя.

22.05 «Нічога асабістага». «Ненарматыўная лексіка ў мастацтве». 23.00 Падзеі. 25-я гадзіна.

23.50 Сяргей Рахманінаў. Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам. Дзяніс Малеў уі Нациянальныя філарманчны аркестр Расіі.

0.35 «Пыро Агаты Крысч». Дэтэктыў. 2.10 Камедыя «Год цяляці». 6.00, 16.45 Серыял «Набярэжная Арфеўр, 36».

7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.50 Навіны. 7.05, 8.25 «Дзелавае жыццё». 7.45, 8.45 «Зона Х».

9.05, 19.55 Серыял «Адзін цень на дваіх». 9.55, 21.10 Серыял «План Б». 10.50, 19.20 Серыял «Залатая цешча».

11.20 «Добрыя навіны». 11.45 «Тэлебарометр». 12.05 «Вас выклікае Спартландія».

12.45 «Жола рамонт». 13.30 «Заночная ліга». 13.55 Маст. фільм «Палюбоўніца на дыназаўраў».

15.30 Дак. серыял «Мільён пытаньняў аб прыродзе». 16.00 Мультфільм. 16.10 Мультсерыял «Атэль прывіды».

16.35 Серыял «Прыгоды Скіпі». 16.55 «Ядзім дома». 19.55 «Беларуская часінка».

20.55 «Кальханка». 22.05 «Хакэй. Формула гульні». 22.25 Серыял «Чаго бяцца мужчыны, або Сэкс у невыяўленай горадзе».

23.40 Камедыя «Клеркі». 6.05, 17.20 «Міншчына». 6.15 «3 чаго пачынаецца раніца».

7.30 «Тыдзень». 8.45 «Вялікая снаданне». 9.20 «Народжаныя ў СССР».

10.00 «Спартыўны тыдзень». 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».

10.40 «Анфас». 11.00, 18.25 «Пяць мінут да метро». Серыял.

12.00 «Гадзіна суда». 13.00 «Есць кантакт!». 13.50 «Гучная справа»: «Смяротны бокс». Дак. серыял.

14.45 «Геркулес». Мультсерыял. 15.10 «Крымінальнае чытво». 16.00 «Культурнае жыццё».

13.45 Урокі англійскай мовы. 14.00 Дзіцячы сеанс

«Рыплі ў пошуках неверагоднага». 15.00 Дак. серыял «Самыя дзіўныя святы свету».

16.00 Серыял «Максімо ў мамі сэрцы». 17.00 Дак. серыял «Самыя прыгожыя дамы свету».

18.00 Акцэнтны. 18.15 Серыял «Сага аб Фарсайтах». 20.50 Серыял «Па імені Барон...».

22.40 Дак. серыял «Пераможшы смерць». 23.15 Серыял «Сталін. Live».

7.00 «Сад і агарод». 7.10 Маст. фільм «Мачаха». 8.45 «К-гульня».

9.00 «Клуб 700». 9.30 «Гурман-клуб». 9.50, 18.00 Серыял «Палюбоўні пустыні».

11.00 Маст. фільм «Канчатковы аналіз». 13.00 «Лаві момант!». 13.15 «Тэлечат — «8 канал».

16.40 «Навіны кіно». 16.55 «Сон». 17.00 Серыял «Спрэчка». 19.00 Серыял «Апошні міф».

19.20 «Топ-8». 19.30 «Сад і агарод — плюс». 19.40 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы».

20.45 «Вечарніца». 21.00 Інфармбюро «Міжнароднае». 21.05, 23.30 Метэзапрагноз.

22.05 «Хакэй. Формула гульні». 22.25 Серыял «Чаго бяцца мужчыны, або Сэкс у невыяўленай горадзе».

23.40 Камедыя «Клеркі». 6.05, 17.20 «Міншчына». 6.15 «3 чаго пачынаецца раніца».

7.30 «Тыдзень». 8.45 «Вялікая снаданне». 9.20 «Народжаныя ў СССР».

10.00 «Спартыўны тыдзень». 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».

10.40 «Анфас». 11.00, 18.25 «Пяць мінут да метро». Серыял.

12.00 «Гадзіна суда». 13.00 «Есць кантакт!». 13.50 «Гучная справа»: «Смяротны бокс». Дак. серыял.

АЎТОРАК, 13 САКАВІКА

13.35 «Гаспадар». 14.05 Г. Буркоў у камедыі «Суседзі».

15.15 «Хакэй. Формула гульні». 16.00 Мультфільм. 16.10 Мультсерыял «Атэль прывіды».

16.35 Серыял «Прыгоды Скіпі». 19.55 «Беларуская часінка». 20.55 «Кальханка».

22.05 Дак. фільм «Гісторыя каменнага веку». 23.00 Драма «Нікічымнасць».

6.00, 16.45 Серыял «Набярэжная Арфеўр, 36». 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.50 Навіны.

7.05, 9.05 Прэс-агляд. 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».

7.20, 8.20 «Ты убачыш Першы». 7.25, 8.25 «Дзелавае жыццё». 7.45, 8.45 «Зона Х».

9.05, 19.55 Серыял «Адзін цень на дваіх». 9.55, 21.10 Серыял «План Б».

10.50, 19.20 Серыял «Залатая цешча». 11.20, 16.55 «Ядзім дома».

11.45 «Тэлебарометр». 12.05 «Вас выклікае Спартландія».

12.45 «Жола рамонт». 13.30 «Заночная ліга».

13.55 Маст. фільм «Палюбоўніца на дыназаўраў». 15.30 Дак. серыял «Мільён пытаньняў аб прыродзе».

16.00 Мультфільм. 16.10 Мультсерыял «Атэль прывіды».

16.35 Серыял «Прыгоды Скіпі». 19.55 «Беларуская часінка».

20.55 «Кальханка». 22.05 «Хакэй. Формула гульні».

22.25 Серыял «Чаго бяцца мужчыны, або Сэкс у невыяўленай горадзе».

10 сакавіка 2007 г.

10.15, 23.30, 4.45 Патроўка, 38. 10.30, 13.30, 16.30, 19.30 Падзеі.

10.45 «Лінія абароны». 11.20, 21.10 «Адна справа на дваіх». Серыял.

12.30, 20.05 «Дзеці Ванюхіна». Серыял. 13.50 Мультпарад. 14.30, 21.00 «Стылет».

15.30 Новая «Часінка». 16.55 Дзеляна Масква. 17.50 Сялянская жыватца.

18.25 Тварам да горада. 22.05 «Скандальнае жыццё з Волгай Б.».

23.00 Серыял «Мужчынская работа». 21.55 Серыял «Закон і парадак».

23.00 Весткі. 23.15 Эксперт. 23.25 «Жорсткі раманс Лі-дзі Русланавіч».

0.15 Дэтэктыў «Прафесія — следчы». 15.30 Новая «Часінка».

16.55 Дзеляна Масква. 17.50 Сялянская жыватца.

18.25 Тварам да горада. 22.05 «Скандальнае жыццё з Волгай Б.».

23.00 Серыял «Мужчынская работа». 21.55 Серыял «Закон і парадак».

23.00 Весткі. 23.15 Эксперт. 23.25 «Жорсткі раманс Лі-дзі Русланавіч».

0.15 Дэтэктыў «Прафесія — следчы». 15.30 Новая «Часінка».

16.55 Дзеляна Масква. 17.50 Сялянская жыватца.

18.25 Тварам да горада. 22.05 «Скандальнае жыццё з Волгай Б.».

23.00 Серыял «Мужчынская работа». 21.55 Серыял «Закон і парадак».

Лёсы братоў-блізняў разлішліся ў раннім дзяццстве

— адзін стаў сваяцкім чалавек, а другі — бандытам. Але час сутыкае іх зноў.

0.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.

1.00 «Усе стыхі».

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00

11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 23.05 Нашы навіны. 7.05 «Наша раніца».

9.05 Контурсы. 10.10 «Подых планеты». 10.40 «Ералаш».

11.05 «Шлюбныя аферы». Дак. фільм. 12.00 «Малахаўт».

13.05 «Зорны цырк». 15.00 «Літа. Без комплексаў».

16.10 Серыял «Тайны Смалвія». 17.05 «Коны жывёльнага свету».

18.15, 21.00, 23.20 Навіны спорту. 18.20 Серыял «Зачараваны».

18.55 Чакай мяне. 20.00 Час. 21.05 «Выбар».

22.00 Серыял «Застацца жывым». 23.25 Баявік «Фактар халоду».

6.00, 16.45 Серыял «Набярэжная Арфеўр, 36».

6.45, 0.20 Дзень спорту. 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.55 Навіны.

7.05, 9.05 Прэс-агляд. 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».

7.20, 8.20 «Ты убачыш Першы». 7.25, 8.25 «Дзелавае жыццё».

6.05, 17.20 «Міншчына».

6.15 «3 чаго пачынаецца раніца». 7.30 «Тыдзень». 8.45 «Вялікая снаданне».

9.20 «Народжаныя ў СССР». 10.00 «Спартыўны тыдзень».

10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».

10.40 «Анфас». 11.00, 18.25 «Пяць мінут да метро». Серыял.

12.00 «Гадзіна суда». 13.00 «Есць кантакт!».

13.50 «Гучная справа»: «Смяротны бокс». Дак. серыял.

14.45 «Геркулес». Мультсерыял. 15.10 «Крымінальнае чытво».

16.00 «Культурнае жыццё». 16.30 «Заночная ліга».

16.55 Маст. фільм «Палюбоўніца на дыназаўраў». 18.30 Дак. серыял «Мільён пытаньняў аб прыродзе».

19.00 Мультфільм. 19.10 Мультсерыял «Атэль прывіды».

19.35 Серыял «Прыгоды Скіпі». 19.55 «Беларуская часінка».

20.55 «Кальханка». 22.05 «Хакэй. Формула гульні».

22.25 Серыял «Чаго бяцца мужчыны, або Сэкс у невыяўленай горадзе».

6.00, 16.45 Серыял «Набярэжная Арфеўр, 36».

7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.50 Навіны. 7.05, 8.25 «Дзелавае жыццё».

7.45, 8.45 «Зона Х». 9.05, 19.55 Серыял «Адзін цень на дваіх».

9.55, 21.10 Серыял «План Б». 10.50, 19.20 Серыял «Залатая цешча».

11.20, 16.55 «Ядзім дома». 11.45 «Тэлебарометр».

12.05 «Вас выклікае Спартландія». 12.45 «Жола рамонт».

13.30 «Заночная ліга». 13.55 Маст. фільм «Палюбоўніца на дыназаўраў».

15.30 Дак. серыял «Мільён пытаньняў аб прыродзе». 16.00 Мультфільм.

16.10 Мультсерыял «Атэль прывіды». 16.35 Серыял «Прыгоды Скіпі».

19.55 «Беларуская часінка». 20.55 «Кальханка».

22.05 «Хакэй. Формула гульні». 22.25 Серыял «Чаго бяцца мужчыны, або Сэкс у невыяўленай горадзе».

23.40 Камедыя «Клеркі». 6.05, 17.20 «Міншчына».

6.15 «3 чаго пачынаецца раніца». 7.30 «Тыдзень».

8.45 «Вялікая снаданне». 9.20 «Народжаныя ў СССР».

6.05, 17.20 «Міншчына».

6.15, 7.40 «3 чаго пачынаецца раніца».

7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».

10.40 «Анфас». 11.00, 18.25 «Пяць мінут да метро». Серыял.

12.00 «Гадзіна суда». 13.00 «Есць кантакт!».

13.50 «Гучная справа»: «Смяротны бокс». Дак. серыял.

14.45 «Геркулес». Мультсерыял. 15.10 «Крымінальнае чытво».

16.00 «Культурнае жыццё». 16.30 «Заночная ліга».

16.55 Маст. фільм «Палюбоўніца на дыназаўраў». 18.30 Дак. серыял «Мільён пытаньняў аб прыродзе».

19.00 Мультфільм. 19.10 Мультсерыял «Атэль прывіды».

19.35 Серыял «Прыгоды Скіпі». 19.55 «Беларуская часінка».

20.55 «Кальханка». 22.05 «Хакэй. Формула гульні».

22.25 Серыял «Чаго бяцца мужчыны, або Сэкс у невыяўленай горадзе».

6.05, 17.20 «Міншчына».

6.15, 7.40 «3 чаго пачынаецца раніца».

7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».

10.40 «Анфас». 11.00, 18.25 «Пяць мінут да метро». Серыял.

12.00 «Гадзіна суда». 13.00 «Есць кантакт!».

13.50 «Гучная справа»: «Смяротны бокс». Дак. серыял.

14.45 «Геркулес». Мультсерыял. 15.10 «Крымінальнае чытво».

16.00 «Культурнае жыццё». 16.30 «Заночная ліга».

16.55 Маст. фільм «Палюбоўніца на дыназаўраў». 18.30 Дак. серыял «Мільён пытаньняў аб прыродзе».

19.00 Мультфільм. 19.10 Мультсерыял «Атэль прывіды».

19.35 Серыял «Прыгоды Скіпі». 19.55 «Беларуская часінка».

20.55 «Кальханка». 22.05 «Хакэй. Формула гульні».

22.25 Серыял «Чаго бяцца мужчыны, або Сэкс у невыяўленай горадзе».

6.00, 16.45 Серыял «Набярэжная Арфеўр, 36».

6.45, 0.20 Дзень спорту. 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.55 Навіны.

7.05, 9.05 Прэс-агляд. 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».

7.20, 8.20 «Ты убачыш Першы». 7.25, 8.25 «Дзелавае жыццё».

7.45, 8.45 «Зона Х». 9.10, 19.55 Серыял «Адзін цень на дваіх».

10.00 «Здароўе». 10.30, 17.45 Серыял «Кажанне як каханне».

11.25 «Мара аднаго свету». Відэафільм АТН.

12.10 «Зямельнае пытанне». 12.35 Маст. фільм «Квартэт Гарнеры».

14.15 «Сон кіно». 14.45 Дак. фільм «На службе ў навуцы і тэхніцы».

6.05, 17.20 «Міншчына».

6.15, 7.40 «3 чаго пачынаецца раніца».

7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».

1

Сонца. Мінск — 6.38 18.03 11.25. Віцебск — 6.28 17.52 11.24. Магілёў — 6.28 17.53 11.25. Гомель — 6.23 17.51 11.28. Гродна — 6.53 18.18 11.25. Брэст — 6.52 18.20 11.28.

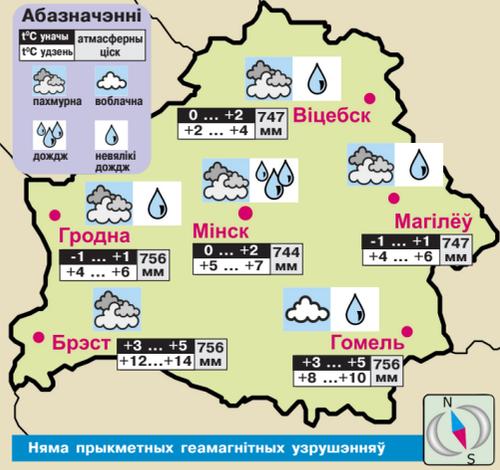
Месяц. Апошняя квадра 12 сакавіка. Імяніны. Пр. Тараса. К. Яўгенія, Алксандра, Макара, Цыпрыяна.

10 сакавіка. 1876 год — Аляксандр Бел у Бостане зрабіў першую тэлефонную размову. 1946 год — нарадзіўся Уладзімір Гашчын, беларускі і расійскі акцёр і кінарэжысёр.

«Калі нехта падзеіць небяспечна, якая карысць у тэрмінах? Яны ўсё роўна не абароняць чаго». Старажытнай італьянскае выслоўе.

Надвор'е на заўтра

...у суседзях. Варшава +8...+10 °C. Мінск +0...+2 744 мм. Віцебск +0...+2 747 мм. Гомель +3...+5 756 мм. Брэст +3...+5 756 мм.

8 ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

ЗВЯЗДА 10 сакавіка 2007 г. ПЯТНІЦА, 16 САКАВІКА

5.55, 16.45 Серыял «Набярэжная Арфеўр, 36». 6.45, 0.35 Дзень спорту. 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 19.00, 0.10 Навіны. 7.05, 9.05 Прас-агляд. 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».

7.00 «Ранішня падзарадка». 8.00, 17.30 Серыял «Салодкі прад». 8.50, 15.50 Навіны культуры. 9.00 «У гэты дзень».

9.05, 18.30 Серыял «Гарадскі раманс». 9.55 Серыял «План Б». 10.50, 19.20 Серыял «Залятае чыста».

11.50, 12.40 «Анекдот. LAD». 12.10 «Спорт, спорт, спорт...». 12.55 Мультифільм. 13.05 Дак. серыял «Вялікія спакусніцы кіно».

13.35 В. Вольскі. Спектакль «Несцерка». 16.05 Мультисерыял «Карней і Берні». 16.30 Серыял «Прыгоды Скіпі».

16.55 «Жансавет». 19.55 «Беларуская часнічка». 20.55 «Кальчанка». 21.10 Меладрама «Анёл — А».

22.45 «Права чалавека». 23.00 «Датлі». Па-за закона... аб чалавечых міласэрнасцях. 23.30 Баскетбол. НБА. Агляд тыдня.

6.05, 17.20 «Міншчына». 6.15, 7.40 «3 чаго пачынаеца рання».

6.55 «Формула-1». Гран-прі Аўстраліі. 9.00, 12.00, 15.00 Навіны. 9.10 «Арсенал».

9.35 «Ранішня хваля». 10.10 «У свеце матораў». 10.45 «Компас».

11.20 «Усе стыхіі». 12.15 Камедыя «Гусарская балада». 14.00 «Мужчынскі характар».

14.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс. 15.10 Навіны рэгіёна. 15.25 «Нас кіно».

15.55 Маст. фільм «Балада аб доблесным рыцары Айвенга». 17.55 «ЕўраФаст. Дзень за днём».

17.55 «Суперлато». 18.55 Камедыя «Прывычка жаніцца». 21.00 «Панарама тыдня».

7.00 «Надзельная раніца». 8.00, 9.00, 16.00 Навіны. 9.05 Надзельная прапаведзь.

9.15 Серыял «Сябры». 9.50 «Бесталковы нататкі». 10.10 Пакуль усё дома.

10.15 Фанза. 11.40 «Ранішня пошта». 12.20 «Разумнікі і разуміцы».

13.00 «Гэтыя чудовыя жывёлы». Дак. серыял. 14.00 Маст. фільм «Турэмны раманс».

7.20 Маст. фільм «Мача-а Саманшвілі». 8.55 «К-гульня». 9.00 «Дом жывых гісторый».

10.50, 21.00 Інфармбюро «Міжнароднае». 11.00 Маст. фільм «Добры эпазод».

11.30 «Лаві момант!». 13.15 «Тэлечат — 8 канал». 16.30 «Мультипарад».

17.00 Маст. фільм «Я шагаю па Маскве». 18.40 «Дзіно».

19.40 Дак. серыял «Падабрэжжэ з густам». 19.40 Сад і агарод.

20.30 Маст. фільм «Дзённая абрабаванне». 20.45 «Вечарніца».

21.10 «Каралі муй тай». 21.25 Маст. фільм «Джэймс Бонд — агент 007».

7.00 Добрай раніцы, Расія! 9.10 «Мой сябраўны шар. Рэната Лівінава».

10.00 Серыял «За ўсё табе дзякую». 11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.

11.30, 14.20 Мясцовы час. Весткі—Масква. 11.50 Серыял «Ад'ютанты кахання».

13.45, 16.40 Весткі. Дзяжурная частка. 14.40 Пакоя смеху.

15.30 Суд ідзе. 17.10 Мясцовы час. Весткі—Маскоўская вобласць.

17.30 «Ха». Маленкія камедыі. 17.45 Серыял «Анёл-ахоўнік».

18.50, 22.50 Весткі—Беларусь. 19.45 «Крывое люстэрка. Тэатр Яўгена Петрасяна».

20.45 Дэтэктыў «У выйгрышы ўсе». 23.00 Камедыя «Паўночны Галівуд».

8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.

8.05 Сёння раніцай. 10.25 «30-я глава». 10.50 «Крымінальная Расія».

11.20 Серыял «Сказка о Счастье». 12.10 «Даве праўды».

13.20 Серыял «Майстар і Маргарыта». 14.15 Серыял «Па імені Барон...».

РАБАЎНІКА... АБАКРАЛІ

46-гадоваы Джозэф Малкерын з горада Фейтвіл быў арыштаваны ў матэлі, дзе ён часова спыніўся, і абвінавачаны ў крадзяжы 2179 долараў з банка Wachovia.

Верагодна, з гэтым банкам у злодзей былі асабістыя стасункі. Зусім нядаўна ён выйшаў з турмы, куды трапіў за абрабаванне гэтага ж месца ў 2005 годзе.

МуЖА АШТРАФАВАЛІ ЗА ПАДМАН. Вельмі няўдала пачалося сямейнае жыццё адной італьянскай пары.

Суд паўднёвага італьянскага горада Палерма абвінавачвае 26-гадовага Люка Продзі ў падмане і зраджанстве сваёй жонцы.

МУЖА АШТРАФАВАЛІ ЗА ПАДМАН. Вельмі няўдала пачалося сямейнае жыццё адной італьянскай пары.

Суд паўднёвага італьянскага горада Палерма абвінавачвае 26-гадовага Люка Продзі ў падмане і зраджанстве сваёй жонцы.

МУЖА АШТРАФАВАЛІ ЗА ПАДМАН. Вельмі няўдала пачалося сямейнае жыццё адной італьянскай пары.

Суд паўднёвага італьянскага горада Палерма абвінавачвае 26-гадовага Люка Продзі ў падмане і зраджанстве сваёй жонцы.

МУЖА АШТРАФАВАЛІ ЗА ПАДМАН. Вельмі няўдала пачалося сямейнае жыццё адной італьянскай пары.

Суд паўднёвага італьянскага горада Палерма абвінавачвае 26-гадовага Люка Продзі ў падмане і зраджанстве сваёй жонцы.

МУЖА АШТРАФАВАЛІ ЗА ПАДМАН. Вельмі няўдала пачалося сямейнае жыццё адной італьянскай пары.

Суд паўднёвага італьянскага горада Палерма абвінавачвае 26-гадовага Люка Продзі ў падмане і зраджанстве сваёй жонцы.

МУЖА АШТРАФАВАЛІ ЗА ПАДМАН. Вельмі няўдала пачалося сямейнае жыццё адной італьянскай пары.

Суд паўднёвага італьянскага горада Палерма абвінавачвае 26-гадовага Люка Продзі ў падмане і зраджанстве сваёй жонцы.

Доктор Алексей Алексеевич ХАДОРКИН:

при алкогольной, никотиновой, пищевой зависимости люди пытаются бороться со стрессом, употребляя спиртные напитки, сладкое, пищу, включающую жиры и муку, никотин. Это неправильно!

Записи на прием по телефонам: Минск 292-72-73. Брест 25-14-67. Барановичи 42-06-95.

1.35 Камедыя «Адзін дома-3». 9.00 «Без рэцэпта».

6.00, 15.00 Дак. серыял «Хіп-парад дзікай прыроды». 7.30 Мультисерыял «Мобі Дзік».

8.00 Серыял «Маўгілі». 9.00 Мар, дзейніча, будзь! 9.30 «Хіт-экспрэс».

10.30 Лепшыя праграмы Садружчання. 11.00 Даведнік.

11.30, 14.30, 17.30, 20.30 «Навіны Садружчання». 12.00 Любімыя акцёры: Аляксей Баталы.

12.15 Фільм-дзецяч «Тры таўстуны». 14.15 Казахстан: старонкі гісторыі.

16.00 Аднакашнікі. 17.00 Камедыяны катэкзілы. 18.15 Чамадан гісторый.

18.45 Дак. серыял «Чарадзейная планета». 19.45 «Цік-так».

20.00 Спецыяльны рэпартаж. 21.00 Маст. фільм «На мяжы сіл».

22.45 Серыял «Х-мутант». 9.00 «Сад і агарод».

9.05, 21.00, 23.30 «Метаза-граноз». 9.10 «Адзінка ў кубе».

13.45 Дак. фільм «Унутрыны вораг. Спецслужбы і рэвалюцыя».

14.35 Дэтэктыў «Без тэрміну дзятэцкі».

16.45 Пятроўка, 38. 17.00 «Крылатыя арэлі». Творчы вечар Яўгена Крылатова.

18.00 Дэтэктыў «Пуаро Агацы Крысці». 20.00 «Пастрыскіты».

21.05 Баявік «Шанхайскія рыцары». 23.35 Фантастычны трылер «Прыстанак зла».

14.30 Маст. фільм «Зорнае лета». 4.25 Мультифільм.

9.30 Футбол. 24 лепшыя клубы Еўропы. 10.00, 12.45, 16.00 Горныя лыжы.

11.00, 13.15, 18.00 Бялтон. Кубак свету ў Расіі. 11.45, 14.00 Лыжныя гонкі.

16.30 Веласпорт. Пра тур Парыж—Ніцца. 17.30 Лыжная дывабор'е.

19.00 Экстрэмальны спорт. 19.30 Фігурнае катанне. Чэмпіянат Еўропы ў Польшчы.

21.30 Конны спорт. 23.00 Тэніс. Турнір WTA ў ШША. 1.00 Байцоўскі клуб.

6.55 «Формула-1». Гран-прі Аўстраліі. 9.00, 12.00, 15.00 Навіны.

9.10 «Арсенал». 9.35 «Ранішня хваля».

10.10 «У свеце матораў». 10.45 «Компас».

11.20 «Усе стыхіі». 12.15 Камедыя «Гусарская балада».

14.00 «Мужчынскі характар». 14.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў.

15.10 Навіны рэгіёна. 15.25 «Нас кіно».

15.55 Маст. фільм «Балада аб доблесным рыцары Айвенга».

17.55 «ЕўраФаст. Дзень за днём». 17.55 «Суперлато».

18.55 Камедыя «Прывычка жаніцца». 21.00 «Панарама тыдня».

7.00 «Надзельная раніца». 8.00, 9.00, 16.00 Навіны.

9.05 Надзельная прапаведзь. 9.15 Серыял «Сябры».

6.55 «Формула-1». Гран-прі Аўстраліі. 9.00, 12.00, 15.00 Навіны.

9.10 «Арсенал». 9.35 «Ранішня хваля».

10.10 «У свеце матораў». 10.45 «Компас».

11.20 «Усе стыхіі». 12.15 Камедыя «Гусарская балада».

14.00 «Мужчынскі характар». 14.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў.

15.10 Навіны рэгіёна. 15.25 «Нас кіно».

15.55 Маст. фільм «Балада аб доблесным рыцары Айвенга».

17.55 «ЕўраФаст. Дзень за днём». 17.55 «Суперлато».

18.55 Камедыя «Прывычка жаніцца». 21.00 «Панарама тыдня».

7.00 «Надзельная раніца». 8.00, 9.00, 16.00 Навіны.

9.05 Надзельная прапаведзь. 9.15 Серыял «Сябры».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ.

адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292-44-12; «Маскоўца самакіраванне» — 292-21-03.

аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

ГАЗЕТА АДРУКАВАНА ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».